

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

3. april 2003 *

I sag T-119/02,

Royal Philips Electronics NV, Eindhoven (Nederlandene), ved advokats E.H. Pijnacker Hordijk og N.G. Cronstedt

sagsøger,

støttet af:

De'Longhi SpA, Treviso (Italien), ved advokats M. Merola, I. van Schendel, G. Crichlow og D.P. Domenicucci,

intervenient,

* Processprog: engelsk.

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Superti og K. Wiedner, som befuldmægtigede, bistået af avocat J.E. Flynn, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

støttet af:

SEB SA, Écully (Frankrig), ved avocats D. Voillemot og S. Hautbourg,

og

Den Franske Republik ved G. de Bergues og F. Million, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenienter,

angående en påstand om annullation af, for det første, Kommissionens beslutning SG(2002) D/228078 af 8. januar 2002 i medfør af artikel 6, stk. 1, litra b), og artikel 6, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 4064/89 og artikel 57 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, om ikke at modsætte sig fusionen mellem SEB og Moulinex og om at erklære den forenelig med det fælles marked og aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde på betingelse af,

at de afgivne tilsagn overholdes (sag COMP/M.2621 — SEB/Moulinex), og, for det andet, Kommissionens beslutning K(2002) 38 af 8. januar 2002, vedtaget i medfør af artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89, hvorved undersøgelsen af denne fusion delvis blev henvist til de franske myndigheder,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, samt dommerne J. Azizi og M. Jaeger,

justitssekretær: fuldmægtig J. Plingers,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 9. oktober 2002,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler

- ¹ Ifølge artikel 1 i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EFT L 395, s. 1, som berigtiget

i EFT 1990 L 257, s. 13, og som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1310/97 af 30.6.1997 (EFT L 180, s. 1), herefter »forordning nr. 4064/89«) finder forordningen anvendelse på alle fusioner af fællesskabsdimension som defineret i artikel 1, stk. 2 og 3.

- 2 I henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 4064/89 skal fusioner forudgående anmeldes til Kommissionen.
- 3 I artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 4064/89 hedder det endvidere, at en fusion ikke må gennemføres, hverken før den er blevet anmeldt, eller før den er blevet erklæret forenelig med fællesmarkedet. Dog kan Kommissionen i henhold til artikel 7, stk. 4, efter anmodning dispensere fra denne forpligtelse til at udsætte gennemførelsen af fusionen.
- 4 Hvis Kommissionen fastslår, at den anmeldte fusion ganske vist er omfattet af denne forordning, men ikke rejser alvorlig tvivl med hensyn til, om den er forenelig med fællesmarkedet, beslutter den i henhold til artikel 6, stk. 1, litra b), i forordning nr. 4064/89 ikke at modsætte sig den, og erklærer den forenelig med fællesmarkedet (herefter »fase I«).
- 5 Hvis Kommissionen derimod i henhold til artikel 6, stk. 1, litra c), konstaterer, at den anmeldte fusion er omfattet af forordning nr. 4064/89 og rejser alvorlig tvivl med hensyn til, om den er forenelig med fællesmarkedet, beslutter den at indlede proceduren (herefter »fase II«).

- 6 Artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 4064/89 bestemmer:

»Hvis Kommissionen fastslår, at en anmeldt fusion efter ændringer foretaget af de deltagende virksomheder ikke længere rejser alvorlig tvivl som omhandlet i stk. 1, litra c), kan den beslutte at erklære fusionen forenelig med fællesmarkedet efter stk. 1, litra b).

Kommissionen kan til beslutninger vedtaget efter stk. 1, litra b), knytte betingelser og påbud for at sikre, at de deltagende virksomheder indfrier de tilsagn, de har afgivet over for Kommissionen med henblik på at gøre fusionen forenelig med fællesmarkedet.«

- 7 Ifølge artikel 18, stk. 1, i Kommissionens forordning (EF) nr. 447/98 af 1. marts 1998 om anmeldelser, frister og udtalelser i henhold til forordning (EØF) nr. 4064/89 (EFT L 61, s. 1) skal »[t]ilsagn, som de pågældende virksomheder har afgivet over for Kommissionen i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 4064/89, og som parterne ønsker taget i betragtning med henblik på en beslutning efter artikel 6, stk. 1, litra b), i den forordning, [...] være Kommissionen i hænde senest tre uger efter datoen for modtagelsen af anmeldelsen«.
- 8 I sin meddelelse om løsninger, der er acceptable i henhold til Rådets forordning nr. 4064/89 og Kommissionens forordning nr. 447/98 (EFT 2001 C 68, s. 3, herefter »meddelelsen om acceptable løsninger«), redegør Kommissionen for de principper, der gælder for tilsagnene.

- 9 Ifølge artikel 21, stk. 1, i forordning nr. 4064/89 har alene Kommissionen beføjelse til at vedtage de i denne forordning omhandlede beslutninger. Artikel 21, stk. 2, bestemmer, at medlemsstaterne ikke anvender deres nationale konkurrencelovgivning på fusioner af fællesskabsdimension.
- 10 Artikel 9 i forordning nr. 4064/89 giver imidlertid Kommissionen beføjelse til at henvise behandlingen af en fusion af fællesskabsdimension til medlemsstaterne. I artikel 9 hedder det bl.a.:

»1. Kommissionen kan ved en beslutning, som den straks meddeler de deltagende virksomheder og de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater, henvise en anmeldt fusion til de kompetente myndigheder i den berørte medlemsstat på følgende betingelser.

2. Senest tre uger efter modtagelsen af kopien af anmeldelsen kan en medlemsstat meddele Kommissionen, som skal underrette de deltagende virksomheder herom, at

- a) en fusion truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i denne medlemsstat, der på enhver måde fremstår som et særskilt marked, eller
- b) en fusion påvirker konkurrencen på et marked i denne medlemsstat, som på enhver måde fremstår som et særskilt marked og ikke udgør nogen væsentlig del af fællesmarkedet.

3. Finder Kommissionen under hensyn til markedet for de pågældende varer eller tjenester og til det geografiske referencemarked, jf. stk. 7, at der foreligger et sådant specifikt marked og en sådan trussel,

- a) behandler den enten selv sagen med henblik på at bevare eller genoprette den effektive konkurrence på det pågældende marked, eller
- b) henviser den hele sagen eller en del af den til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, således at dennes nationale konkurrencelovgivning kan finde anvendelse.

Finder Kommissionen derimod, at der ikke foreligger et sådant specifikt marked eller en sådan trussel, vedtager den en beslutning herom, som den retter til den pågældende medlemsstat.

I sager, hvor en medlemsstat har underrettet Kommissionen om, at en fusion påvirker konkurrencen på et særskilt marked på dens område, der ikke udgør en væsentlig del af fællesmarkedet, henviser Kommissionen hele eller en del af den sag, der vedrører dette særskilte marked, til den pågældende medlemsstat, såfremt den finder, at der består et sådant særskilt marked.

[...]

6. Offentliggørelsen af rapporter eller bekendtgørelsen af resultaterne af de pågældende kompetente myndigheders undersøgelse af fusionen skal foreligge senest fire måneder efter Kommissionens henvisning.

7. Ved det geografiske referencemarked forstås et område, på hvilket virksomhederne deltager i udbud og efterspørgsel af varer og tjenester, hvor konkurrencevilkårene er tilstrækkeligt ensartede, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, især fordi konkurrencevilkårene er mærkbart forskellige fra dem, der gælder på disse områder. Ved denne vurdering skal der især tages hensyn til de pågældende varers og tjenesters beskaffenhed og karakteristika, hindringer for adgang, forbrugernes præferencer såvel som væsentlige forskelle i virksomhedernes markedsandele eller væsentlige prisforskelle mellem det pågældende område og de tilstødende områder.

8. Ved anvendelsen af denne artikel må den pågældende medlemsstat kun træffe de foranstaltninger, der er strengt nødvendige for at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på det pågældende marked.

9. Enhver medlemsstat kan i henhold til de relevante bestemmelser i traktaten indbringe klager for Domstolen og herunder navnlig begære anvendelse af traktatens artikel 186 med henblik på, at medlemsstatens nationale konkurrence Lovgivning skal finde anvendelse.

[...]

Faktiske omstændigheder

1. *Deltagende virksomheder*

- 11 I den foreliggende sag har Royal Philips Electronics NV (herefter »Philips« eller »sagsøgeren«) nedlagt påstand om annullation af dels Kommissionens beslutning

om på visse betingelser at godkende fusionen mellem SEB og Moulinex (Kommissionens beslutning SG(2002) D/228078 af 8.1.2002), dels Kommissionens beslutning om delvis at henvise undersøgelsen af denne fusion til de franske myndigheder (Kommissionens beslutning K(2002) 38 af 8.1.2002).

- 12 Sagsøgeren er et nederlandsk selskab, som bl.a. udvikler, producerer og markedsfører små elektriske husholdningsapparater. Disse apparater markedsføres i Europa under mærket »Philips«.
- 13 SEB er et fransk selskab, som designer, producerer og markedsfører små elektriske husholdningsapparater på globalt plan. SEB markedsfører sine produkter under to mærker af global dimension (»Tefal« og »Rowenta«) og fire lokale mærker (»Calor« og »SEB« i Frankrig og Belgien, »Arno« i Brasilien og Mercosur-landene og endelig »Samurai« i Andespagtens lande).
- 14 Moulinex er et fransk selskab, hvis aktiviteter omfatter design, produktion og markedsføring af små elektriske husholdningsapparater på globalt plan. Moulinex markedsfører sine produkter under to internationale mærker (»Moulinex« og »Krups«) og ét lokalt mærke (»Swan« i Det Forenede Kongerige).

2. Nationale retsforhandlinger

- 15 Den 7. september 2001 indledte tribunal de commerce de Nanterre, Frankrig, en betalingsstandsningssag omfattende Moulinex. I overensstemmelse med fransk lovgivning skulle det af tribunal de commerce udnævnte tilsyn fastslå, om den

nødlidende virksomhed kunne fortsætte sine aktiviteter, skulle overdrages til tredjemand eller sættes under likvidation. I den foreliggende sag har det vist sig umuligt at fortsætte Moulinex' aktiviteter, og tilsynet har derfor forsøgt at finde en køber til samtlige eller en del af disse aktiviteter.

- 16 Under sagen gav SEB udtryk for sin interesse i overtagelse af visse af Moulinex' aktiviteter inden for »små elektriske husholdningsapparater«, nærmere bestemt:

- samtlige rettigheder til udnyttelse af mærkerne Moulinex, Krups og Swan, uanset produkt
- en del af produktionsfaciliteterne (8 af de i alt 18 produktionsanlæg og en del af driftsmateriellet i de anlæg, der ikke skulle overtages), hvilket vil gøre det muligt at producere i hvert fald nogle modeller for samtlige produkter produceret af Moulinex, bortset fra støvsugere og mikrobølgeovne
- visse salgsselskaber, for Europas vedkommende alene de tyske og spanske selskaber.

- 17 I skrivelser sendt henholdsvis til tilsynet (den 20.9.2001) og til præsidenten for tribunal de commerce (den 3.10.2001) har sagsøgeren afgivet tilbud på køb af Moulinex, nærmere bestemt samtlige aktiviteter, der markedsføres under mærket Krups. Sagsøgeren er af den opfattelse, at tilsynet aldrig har taget stilling til selskabets tilbud. Philips har i hvert fald aldrig modtaget noget formelt svar på sine tilbud.

- 18 Ved dom af 22. oktober 2001 godkendte tribunal de commerce de Nanterre SEB's overtagelsesplan.

3. *Proceduren for Kommissionen*

- 19 Efter anmodning fra SEB gav Kommissionen den 27. september 2001 dispensation med opsættende virkning som omhandlet i artikel 7, stk. 4, i forordning nr. 4064/89. Kommissionens beslutning var især begrundet med, at tilsynet havde krævet, at alle overtagelsestilbud skulle være ubetingede. Den af Kommissionen indrømmede dispensation var begrænset til driften af de overtagne aktiver.
- 20 Den 13. november 2001 blev SEB's plan om delvis overtagelse af visse af Moulinex' aktiver anmeldt til Kommissionen i henhold til artikel 4 i forordning nr. 4064/89.
- 21 Den 21. november 2001 offentliggjorde Kommissionen den i artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 4064/89 foreskrevne meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. I meddelelsens punkt 4 opfordrede Kommissionen »berørte tredjeparter til at forelægge den deres eventuelle bemærkninger til fusionsplanen«.
- 22 Den 16. november 2001 stillede Kommissionen sagsøgeren en begæring om oplysninger i henhold til artikel 11 i forordning nr. 4064/89. Philips besvarede Kommissionens begæring den 26. november 2001.

- 23 Sagsøgeren anmodede endvidere NERA om at evaluere den planlagte fusions konkurrencemæssige virkninger. NERA's evalueringsrapport af 4. december 2001 er af Philips blevet forelagt Kommissionen under dennes undersøgelse af sagen.
- 24 Den 5. december 2001 foreslog fusionsparterne Kommissionen en række tilsagn.
- 25 Sagsøgeren havde et møde med Kommissionen den 6. december 2001.
- 26 Den 7. december 2001 indgav de franske konkurrencemyndigheder anmodning om delvis henvisning i henhold til artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89 for så vidt angår fusionens konkurrencemæssige virkninger på visse af de franske markeder for salg af små elektriske husholdningsapparater.
- 27 Den 10. og den 19. december 2001 forelagde sagsøgeren Kommissionen en række andre bevisligheder og oplysninger.
- 28 Som svar på Kommissionens kritiske bemærkninger ændrede fusionsparterne deres oprindelige tilsagn den 18. december 2001.
- 29 I en ny begæring om oplysninger i henhold til artikel 11 i forordning nr. 4064/89 anmodede Kommissionen den 19. december 2001 om Philips' kommentarer til de afgivne tilsagn, således som disse forelå efter ændringerne. Philips kommenterede de foreslåede løsninger i sit svar til Kommissionen af 21. december 2001 og

forklarede, hvorfor selskabet fandt løsningerne utilstrækkelige. Philips opfordrede endvidere kraftigt Kommissionen til ikke at imødekomme de franske myndigheders anmodning, der var fremsat i henhold til artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89.

- 30 Som følge af de interesserede tredjeparters bemærkninger ændrede fusionsparterne på ny deres tilsagn.
- 31 Den 8. januar 2002 godkendte Kommissionen på visse betingelser fusionen mellem SEB og Moulinex på grundlag af artikel 6, stk. 1, litra b), og stk. 2, i forordning nr. 4064/89 og artikel 57 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) (herefter »godkendelsesbeslutningen«). Denne beslutning omfatter imidlertid ikke det franske marked, idet Kommissionen ved en anden beslutning af 8. januar 2002 (herefter »henvisningsbeslutningen«) har imødekommet de franske myndigheders anmodning om en delvis henvisning af sagen.
- 32 Godkendelsesbeslutningen blev meddelt Philips den 7. februar 2002. Henvisningsbeslutningen er hverken blevet offentliggjort eller meddelt Philips.

Godkendelsesbeslutningen

1. De relevante produktmarkeder

- 33 Ifølge 16. betragtning til godkendelsesbeslutningen er den erhvervssektor, der berøres af fusionen, sektoren for salg af små elektriske husholdningsapparater,

som omfatter 13 produktkategorier: frituregryder; miniovne; brødrister; sandwichristere og vaffeljern; apparater til »informal meals« (»stone grill«, »wok«, »raclette«, »fondue« mv.); elektriske grilapparater og indendørs grillapparater; ris- og dampkogere; elektriske filterkaffemaskiner; elkedler; espressomaskiner; mikser og foodprocessorer; strygejern samt elektriske apparater til personlig pleje (apparater til sundheds- og skønhedspleje). De første 11 produktkategorier benævnes sædvanligvis under ét »køkkenapparater«.

- 34 Kommissionen finder, at hver enkelt kategori af små elektriske husholdningsapparater kan udgøre et særskilt produktmarked bortset fra foodprocessorer, almindelige dampstrygejern og strygejern med dampstation samt apparater til personlig pleje. Derimod er Kommissionen af den opfattelse, at spørgsmålet, om disse produktkategorier yderligere skal opdeles, kan stå åbent, idet resultaterne af konkurrenceanalysen er de samme, uanset hvilken definition der vælges for disse kategorier (25. betragtning til godkendelsesbeslutningen).
- 35 Kommissionens konklusioner bygger i det væsentlige på en vurdering af substituerbarheden på efterspørgselssiden, for så vidt som hver enkelt kategori har en specifik funktion og tjener et særskilt formål.
- 36 Endvidere har Kommissionen afvist substituerbarheden på udbudssiden. Kommissionen har understreget, at selv om det forudsættes, at samtlige producenter er i stand til at fremstille samtlige små elektriske husholdningsapparater, kan det være meget omkostnings- og tidskrævende at trænge ind på et nyt produktmarked.

2. De relevante geografiske markeder

- 37 Kommissionen har fundet, at det »på grundlag af undersøgelserne i fase I er mest sandsynligt, at de relevante geografiske markeder er nationale« (30. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

3. Varemærkernes betydning

- 38 Kommissionen har anført, at varemærker i meget stor udstrækning styrer de endelige forbrugeres valg og derfor er et af de vigtigste parametre i konkurrencen mellem producenter af små elektriske husholdningsapparater (36. betragtning til godkendelsesbeslutningen).
- 39 I denne forbindelse har Kommissionen fremhævet, at SEB og Moulinex investerer betydelige beløb i bevarelsen af deres varemærkers omdømme (38. betragtning til godkendelsesbeslutningen). Kommissionen har endvidere påpeget, at de tilbud, der blev modtaget ved salget af Moulinex, næsten alle omfattede Moulinex-koncernens varemærker og ikke koncernens produktionsenheder (39. betragtning til beslutningen).

4. Analyse af konkurrencen

- 40 Hvad angår den omtvistede fusions konkurrencemæssige virkninger har Kommissionen for det første forkastet argumentet om, at fusionens virkninger ikke adskiller sig fra virkningerne af den konkurrencesituation, som en likvidation af Moulinex-koncernen ville have medført. Kommissionen har i den forbindelse anført:

»Undersøgelserne i første fase viser, at en sådan argumentation ikke kan tages til følge, idet en række virksomheder tilkendegav interesse i at overtage koncernens varemærker allerede på det tidspunkt, hvor Moulinex-koncernen gik i betalingsstandsning. Det kan endvidere ikke udelukkes, at andre virksomheder end SEB ville have erhvervet en del af driftsmateriellet eller de industrielle ejendomsrettigheder. I betragtning af varemærkets store betydning på de pågældende markeder ville disse andre virksomheder sandsynligvis have været i stand til helt eller delvis at genoprette Moulinex' konkurrenceevne« (41. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

- 41 Efter analysen konkluderer Kommissionen, at den anmeldte fusion rejser alvorlig tvivl med hensyn til foreneligheden med fællesmarkedet på en række markeder for køkkenapparater (44. betragtning til godkendelsesbeslutningen). Hvad angår de geografiske markeder, der gennemgås i godkendelsesbeslutningen, bemærker Kommissionen i det væsentlige:

— I Portugal, Grækenland, Belgien og Nederlandene, hvor SEB og Moulinex allerede inden fusionen havde en meget stærk stilling på markedet for små elektriske husholdningsapparater, ville denne stilling blive yderligere styrket ved sammenslutningen med det andet selskab med det resultat, at de tilsammen ville få undertiden meget store markedsandele hvad angår mange af de pågældende produkt kategorier. Ifølge Kommissionen vil den fusionerede enheds stilling på markedet også blive styrket af, at enheden i så fald vil råde over en portefølje af varemærker uden sidestykke, mens f.eks. Philips, Braun eller Taurus kun vil råde over ét mærke (43. og 45.-47. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

— I Tyskland, Østrig, Danmark, Sverige og Norge vil fusionen væsentligt ændre konkurrencevilkårene på en række produktmarkeder (43. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

— I de øvrige medlemsstater vil fusionen kun medføre en ubetydelig ændring af konkurrencevilkårene (43. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

42 Ifølge Kommissionen rejser den anmeldte fusion således alvorlig tvivl med hensyn til dens forenelighed med fællesmarkedet på følgende markeder:

— Tyskland: frituregryder og elektriske grilapparater

— Østrig: frituregryder og apparater til »informal meals«

— Belgien: foodprocessorer, espressomaskiner, elkedler, brødristerere, apparater til »informal meals«, elektriske grillapparater og strygejern, herunder med dampstation

— Danmark: frituregryder og bordovne

— Grækenland: frituregryder, elkedler, sandwichristere og vaffeljern, espressomaskiner og foodprocessorer

— Norge: frituregryder og bordovne

- Nederlandene: frituregryder, espressomaskiner, miniovne, apparater til »informal meals«, elektriske grillapparater og strygejern, herunder med dampstation
- Portugal: frituregryder, brødrister, kaffemaskiner, espressomaskiner, elkedler, miniovne, sandwichristere og vaffeljern, apparater til »informal meals«, elektriske grillapparater og foodprocessorer
- Sverige: frituregryder.

- 43 Derimod har Kommissionen konkluderet, at den anmeldte fusion ikke rejser alvorlig tvivl for så vidt angår markedet for personlig pleje, hvor parternes kombinerede markedsandele udgør under 20%, uanset hvilket land (bortset fra Frankrig) eller hvilken definition af produktmarkedet der vælges (44. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

5. Fusionsparternes tilsagn

- 44 Som følge af fusionsparternes tilsagn har Kommissionen imidlertid konkluderet, at den alvorlige tvivl med hensyn til fusionens forenelighed med fællesmarkedet kan fjernes, idet parternes tilsagn direkte og øjeblikkeligt afhjælper de konkurrenceproblemer, der er påpeget i beslutningen for så vidt angår andre markeder end det franske.
- 45 Oprindeligt afgav fusionsparterne den 5. december 2001 tilsagn om at trække samtlige Moulinex-produkter i følgende kategorier: frituregryder, bordovne,

apparater til »informal meals«, elektriske grillapparater og strygejern, herunder med dampstation, tilbage fra markedet i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (herefter »EØS«) for en treårig periode. Men ifølge Kommissionen ville disse oprindelige tilsagn ikke have gjort det muligt at sætte en anden markedsaktør ind i Moulinex-koncernens sted, ligesom tilsagnene ikke omfattede alle de markeder, hvor fusionen kunne give anledning til alvorlig tvivl (135. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

- 46 Den 18. december 2001 »forbedrede [parterne derfor] de foreslåede tilsagn for at gøre tilsagnene mere praktisk anvendelige og effektive« (135. betragtning til godkendelsesbeslutningen). Ifølge det nye forslag skulle der indrømmes en eksklusiv licens til Moulinex-mærket for en treårig periode (ledsaget af et tilsagn om ikke at markedsføre produkter under Moulinex-mærket i yderligere ét år). Licensen og tilsagnet skulle gælde for samtlige produktkategorier i Belgien, Grækenland, Nederlandene og Portugal og for kategorien »frituregryder« i Tyskland, Østrig, Danmark, Norge og Sverige. Licenshaverne skulle herefter være forpligtet til at aftage brødrister, kaffemaskiner, elkedler og foodprocessorer fra licensgiveren.
- 47 Imidlertid har de hørte tredjeparter bl.a. kritiseret varigheden af licensperioden og ikke-markedsføringsperioden, forpligtelsen til at aftage varer, den manglende afhjælpning af virkningerne af den anmeldte fusion for konkurrencen på visse markeder, den utilstrækkelige markedsstørrelse, som gør det urentabelt for en ny aktør at trænge ind på de relevante markeder, samt de manglende muligheder, som er givet indehaveren af licensen til Moulinex-varemærket, for at føre en effektiv kontrol med de løsninger, der specifikt vedrører frituregryder, idet SEB bevarer brugsretten til varemærket for de øvrige produkter (136. betragtning til godkendelsesbeslutningen).
- 48 Ifølge godkendelsesbeslutningen har SEB således »forbedret« sine tilsagn ved at udvide varemærkelicensen til at omfatte samtlige små elektriske husholdningsapparater for Tyskland, Østrig, Danmark, Norge og Sverige. SEB har således ændret tilsagnet for disse fem lande i overensstemmelse med det tilsagn, der allerede var afgivet for Belgien, Grækenland, Nederlandene og Portugal. SEB har ligeledes forlænget licensperioden til fem år (og ikke-markedsføringsperioden til tre år) og ladet licenshaverens forpligtelse til at aftage varer bortfalde (137. betragtning til godkendelsesbeslutningen).

49 De af Kommissionen godkendte tilsagn for hvert enkelt af de ni omfattede lande (Belgien, Grækenland, Nederlandene, Portugal, Tyskland, Østrig, Danmark, Sverige og Norge) er sammenfattet således i 146. betragtning til godkendelsesbeslutningen:

- »a) tilsagn om i en femårig periode at indrømme en eksklusiv licens til Moulinex-mærket, der giver ret til at sælge elektriske husholdningsapparater henhørende under de 13 produktkategorier, der er omhandlet i denne beslutning, jf. punkt 1, [litra] a), i de tilsagn, der er vedlagt som bilag til denne beslutning
- b) tilsagn om ikke at markedsføre produkter i de pågældende lande under Moulinex-mærket i licensperioden og i tre år efter udløbet af denne, jf. punkt 1, [litra] c)
- c) tilsagn om ikke at markedsføre modeller af Moulinex-produkter i de pågældende lande under et andet mærke end Moulinex inden for de områder, hvor licenshaveren eller licenshaverne har indgået en aftale om at aftage varer eller en egentlig aftale om en licens til en industriel ejendomsret, jf. punkt 1, [litra] e)
- d) tilsagn om med enhver licenshaver, der måtte anmode herom, at indgå en leveringsaftale (med en leveringspris svarende til produktionsprisen med tillæg af de generalomkostninger, der er forbundet med produktionen og leveringen til licenshaveren af produkterne) og/eller en aftale om licens til en industriel ejendomsret for samtlige de pågældende produkter bortset fra foodprocessorer i Tyskland, jf. tilsagnenes punkt 1, [litra] d)

- e) tilsagn om at fortsætte den overordnede politik for udvikling af nye modeller og om at opretholde Moulinex-mærkets fulde økonomiske og konkurrencemæssige værdi i hver af de ni berørte medlemsstater, indtil der er indgået licensaftaler som omhandlet i tilsagnenes punkt 1, [litra] h).«

50 Nærmere oplysninger om SEB's tilsagn er indeholdt i bilaget til godkendelsesbeslutningen.

51 I afsnit 2, litra g), i bilaget indeholdende tilsagnene hedder det:

»Hvis en anden konkurrencemyndighed gør en godkendelse af denne fusion betinget af tilsagn, som enten er i modstrid med nærværende tilsagn eller går længere end det, der er nødvendigt for at genoprette konkurrencesituationen på hvert af de berørte markeder, vil SEB-koncernen kunne anmode Kommissionen om en revision af nærværende tilsagn med henblik på at fjerne uforenelighederne eller helt eller delvis at fritage SEB-koncernen fra de betingelser og forpligtelser i nærværende tilsagn, der ikke længere forekommer nødvendige.«

Henvisningsbeslutningen

52 Ved skrivelse af 7. december 2001 har de franske myndigheder anmodet Kommissionen om henvisning af denne fusionssag, for så vidt angår undersøgelsen af fusionens virkninger for de franske markeder for frituregryder, brødrister, kaffemaskiner, espressomaskiner, elkedler, ovne, vaffeljern, apparater til »in-

formel meals«, elektriske grillapparater, trykkogere, foodprocessorer samt dampstrygejern.

- 53 De franske myndigheders anmodning er fremsat under henvisning til artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89, idet de franske myndigheder finder, at den pågældende fusion som anført i denne bestemmelse »truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i denne medlemsstat, der på enhver måde fremstår som et særskilt marked«.
- 54 Den 8. januar 2002 imødekom Kommissionen de franske myndigheders henvisningsanmodning og vedtog henvisningsbeslutningen.
- 55 I 11.-22. betragtning til henvisningsbeslutningen fastslår Kommissionen for det første, at hver enkelt kategori af små elektriske husholdningsapparater udgør et særskilt produktmarked, og at de geografiske markeder for små elektriske husholdningsapparater har national dimension.
- 56 Efter at have gennemgået sagen i 23.-41. betragtning konkluderer Kommissionen, at »den pågældende transaktion umiddelbart truer med at skabe en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på markedet for salg af små elektriske husholdningsapparater i Frankrig«. Kommissionen fastslår videre, dels at den nye enhed på de relevante franske markeder vil blive absolut førende med hensyn til størrelse (29.-32. betragtning), produktudvalg (33.-35. betragtning) og varemærkeportefølje (36.-38. betragtning), dels at den nuværende og potentielle konkurrence er utilstrækkelig (39.-41. betragtning).

- 57 På baggrund heraf finder Kommissionen, at de franske myndigheders anmodning er begrundet og i overensstemmelse med artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 4064/89.
- 58 I henvisningsbeslutningens dispositive del fastslår Kommissionen:
- »Den anmeldte fusion, som indebærer, at SEB erhverver visse af Moulinex' aktiviteter, henvises ved denne beslutning og med hjemmel i artikel 9, stk. 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser til Den Franske Republiks kompetente myndigheder for så vidt angår de franske markeder for små elektriske husholdningsapparater, med henblik på anvendelse af den nationale lovgivning.«
- 59 Den 8. juli 2002 godkendte den franske økonomiminister fusionen efter reglerne for nødlidende selskaber uden at kræve korrigerende foranstaltninger.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 60 Sagsøgeren har anlagt den foreliggende sag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 17. april 2002.
- 61 Ved særskilt processkrift indleveret samme dag til Rettens Justitskontor har sagsøgeren begæret sagen behandlet efter den hasteprocedure, som er omhandlet i

Rettens procesreglements artikel 76a. Retten imødekom denne begæringen den 2. juli 2002.

- 62 Den 24. juni 2002 fremsatte Kommissionen i medfør af procesreglementets artikel 114 en formalitetsindsigelse for så vidt angår påstanden om annullation af henvisningsbeslutningen. Den 28. juni 2002 besvarede sagsøgeren et skriftligt spørgsmål fra Retten, hvori sagsøgeren blev anmodet om at godtgøre, at søgsmålet skulle antages til realitetsbehandling på dette punkt. Den 15. juli 2002 afgav sagsøgeren sine skriftlige bemærkninger til Kommissionens formalitetsindsigelse.
- 63 Ved processkrifter indleveret til Rettens Justitskontor den 19. juli 2002 og den 27. august 2002 fremsatte SEB og Den Franske Republik begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for Kommissionens påstande. Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 8. august 2002 fremsatte De'Longhi begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for sagsøgerens påstande. Disse begæringer blev imødekommet ved kendelse afsagt den 19. september 2002 af formanden for Rettens Tredje Afdeling. Efter anmodning fik SEB og De'Longhi tilladelse til henholdsvis at indgive et interventionsindlæg og fremlægge en række dokumenter, der var nævnt i interventionsbegæringen.
- 64 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og truffet foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, idet parterne er blevet anmodet om at fremlægge visse dokumenter og besvare en række skriftlige spørgsmål. Parterne har efterkommet disse anmodninger inden for de fastsatte frister.
- 65 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten i det offentlige retsmøde, der blev afholdt den 9. oktober 2002.

Parternes påstande

66 Sagsøgeren har støttet af De'Longhi nedlagt følgende påstande:

- Godkendelsesbeslutningen annulleres, og Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- Henvisningsbeslutningen annulleres, og Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

67 Kommissionen har med støtte fra SEB og Den Franske Republik nedlagt følgende påstande:

- Frifindelse.
- Philips tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

68 Da sagsøgeren med denne sag ønsker at opnå annullation af både godkendelsesbeslutningen og henvisningsbeslutningen, bør disse to påstande behandles hver for sig.

1. Påstanden om annullation af godkendelsesbeslutningen

69 Det fremgår af stævningen, at sagsøgeren har fremført to anbringender til støtte for sin påstand om annullation af godkendelsesbeslutningen. Ifølge det første

anbringende er de tilsagn, SEB har afgivet i fase I, utilstrækkelige. Det andet anbringende vedrører den for sene afgivelse af tilsagnene.

Det første anbringende om, at SEB i fase I har afgivet utilstrækkelige tilsagn

- 70 Ved dette anbringende har sagsøgeren i det væsentlige hævdet, at de tilsagn, der blev accepteret i fase I, var utilstrækkelige til at fjerne Kommissionens alvorlige tvivl om fusionens forenelighed med fællesmarkedet, hvorfor Kommissionen burde have indledt fase II.
- 71 Til støtte for dette anbringende har sagsøgeren i stævningen gjort gældende, at følgende forhold vidner om tilsagnenes utilstrækkelige karakter:
- Licenshaverne er ikke beskyttet mod parallelimport af de produkter, SEB markedsfører under Moulinex-mærket.
 - Både licensperioden og den efterfølgende periode, hvor Moulinex-mærket ikke må anvendes, er meget korte.
 - De relevante franske markeder er ikke omfattet af tilsagnene.
 - Der er ikke taget hensyn til de skadelige følger af den geografiske spredning af licenserne.

- Der er mulighed for at indrømme licenser til detailhandlerne.
 - Licenserne kan variere afhængig af, hvilken medlemsstat der er tale om.
 - Det er muligt at genforhandle tilsagnene efter de franske konkurrencemyndigheders behandling af sagen.
- 72 Under retsmødet har sagsøgeren imidlertid foranlediget af en bemærkning fra Retten trukket argumentet om muligheden for at indrømme detailvirksomheder licenser tilbage.
- 73 De'Longhi har på sin side under retsmødet gjort gældende, at følgende forhold vidner om tilsagnetens utilstrækkelige karakter:
- Der er ikke givet licens i Italien, Spanien og Finland.
 - Markedet for Moulinex-produkter er opdelt.
 - Licenshaverne er ikke beskyttet mod parallelimport af de produkter, SEB markedsfører under Moulinex-mærket.

a) Indledende bemærkninger

- 74 Med henblik på behandlingen af dette anbringende bemærkes, at Kommissionen ved afslutningen af fase I har fastslået, at der består alvorlig tvivl på en række markeder for små elektriske husholdningsapparater i ni EØS-medlemsstater, nemlig Tyskland, Østrig, Belgien, Danmark, Grækenland, Norge, Nederlandene, Portugal og Sverige.
- 75 Det fremgår af godkendelsesbeslutningen, især 44. betragtning, at den nævnte alvorlige tvivl i det væsentlige skyldes, at fusionen i disse ni medlemsstater fører til samlede markedsandele på over 40% af de pågældende produktmarkeder, og at de samlede markedsandele i visse medlemsstater vil blive endnu større, idet den nye enhed vil råde over en enestående varemærkeportefølje i forhold til sine konkurrenter (»porteføljeeffekt«). Under henvisning til SEB's tilsagn har Kommissionen imidlertid besluttet ikke at modsætte sig fusionen, men at erklære den forenelig med fællesmarkedet ved en beslutning vedtaget i slutningen af fase I. De tilsagn, Kommissionen har accepteret, medfører i det væsentlige, at SEB i hver af de ni berørte medlemsstater er forpligtet til dels i en femårig periode at indrømme en eksklusiv licens til Moulinex-mærket med henblik på salg af 13 kategorier af små elektriske husholdningsapparater [tilsagnenes punkt 1, litra a), første afsnit], dels ikke at markedsføre de nævnte produktkategorier samt andre husholdningsapparater i de samme medlemsstater under Moulinex-mærket, så længe licensaftalen løber og i en treårig periode efter aftalens udløb [punkt 1, litra c), første afsnit, i tilsagnene]. I henhold til tilsagnenes punkt 1, litra a), tredje afsnit, »vil licenshaveren i kraft af licensen få mulighed for at anvende Moulinex-mærket sammen med et af sine egne mærker, således at licenshaveren under og efter denne »co-branding«-periode får mulighed for at etablere eller styrke sit eget mærke på det pågældende marked«.
- 76 Det skal bemærkes, at sagsøgeren i denne sag ikke anfægter den alvorlige tvivl, der er beskrevet i godkendelsesbeslutningen. Navnlig har sagsøgeren ikke gjort

gældende, at Kommissionen burde have givet udtryk for anden alvorlig tvivl end den, der er beskrevet i nævnte beslutning. Endvidere har sagsøgeren ikke bestridt, at de af Kommissionen accepterede tilsagn tager sigte på at fjerne den alvorlige tvivl, der er beskrevet i godkendelsesbeslutningen. Derimod har sagsøgeren ved dette anbringende bestridt, at de nævnte tilsagn er tilstrækkelige til at fjerne den alvorlige tvivl, Kommissionen har givet udtryk for, og at Kommissionen derfor burde have indledt fase II.

- 77 Ganske vist råder Kommissionen ikke over noget skøn med hensyn til indledningen af fase II, når der opstår alvorlig tvivl med hensyn til fusionens forenelighed med fællesmarkedet, idet det i forordningens artikel 6, stk. 1, litra c) er bestemt, at Kommissionen i sådanne tilfælde »beslutter [...] at indlede proceduren«. Kommissionen råder dog over et vist skøn ved indkredsningen og undersøgelsen af sagens konkrete omstændigheder, når den skal afgøre, om disse rejser alvorlig tvivl, eller, hvis der er afgivet tilsagn, om der fortsat består alvorlig tvivl (jf. i analogi hermed Rettens dom af 15.3.2001, sag T-73/98, Prayon-Rupel mod Kommissionen, Sml. II, s. 867, præmis 45-47). Selv om »alvorlig tvivl« er et objektivt begreb, kræver undersøgelsen af, om der består sådan tvivl, nødvendigvis, at Kommissionen foretager komplekse økonomiske vurderinger, bl.a. når den skal afgøre, om fusionsparternes tilsagn er tilstrækkelige til at fjerne den alvorlige tvivl.
- 78 I betragtning af de komplekse økonomiske vurderinger, Kommissionen skal foretage under udøvelsen af det skøn, den råder over ved vurderingen af fusionsparternes tilsagn, påhviler det den sagsøger, der vil opnå annullation af en beslutning om godkendelse af en fusion med den begrundelse, at tilsagnene er utilstrækkelige til at fjerne den alvorlige tvivl, at godtgøre, at Kommissionen har begået en åbenbar skønsfejl.
- 79 Retten skal dog under udøvelsen af sin prøvelsesret tage hensyn til det specifikke formål med de tilsagn, der er afgivet i fase I, og som, i modsætning til de tilsagn,

der afgives i fase II, ikke har til formål at forhindre skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, men at fjerne enhver alvorlig tvivl herom. De i fase I afgivne tilsagn skal således være en direkte og tilstrækkelig reaktion, der klart fjerner den alvorlige tvivl, der er givet udtryk for.

- 80 Når Retten skal tage stilling til, om de i fase I afgivne tilsagn med hensyn til rækkevidde og indhold gør det muligt for Kommissionen at vedtage en beslutning om godkendelse uden at indlede fase II, påhviler det således Retten at undersøge, om Kommissionen uden at begå en åbenbar skønsfejl har været i stand til at vurdere, at de nævnte tilsagn er en direkte og tilstrækkelig reaktion, der klart fjerner enhver alvorlig tvivl.
- 81 Det er på baggrund af disse principper, at sagsøgerens klagepunkter og argumenter til støtte for dette anbringende skal behandles.

b) Licenserne muliggør parallelhandel med SEB-produkter under Moulinex-mærket

Parternes argumenter

- 82 Sagsøgeren har støttet af De'Longhi anført, at Kommissionen ved at tillade, at der indrømmes midlertidige (eksklusive) licenser i stedet for at lade Moulinex-mærket udgå, har begået en åbenbar skønsfejl, idet indehaverne af licenserne til Moulinex-mærket ikke vil være beskyttet mod parallelimport af produkter af mærket Moulinex, som er blevet markedsført af SEB uden for det af licensen omfattede område.

- 83 Sagsøgeren har påpeget, at licenser ifølge fællesskabsretten ikke yder indehaverne heraf en absolut beskyttelse mod mærkets ejer på det af licensen omfattede område. Når produkter af det pågældende mærke er blevet markedsført af mærkets indehaver på de områder, som han har forbeholdt sig, skal disse produkter kunne omsættes frit inden for Fællesskabet og således også inden for det af licensen dækkede område.
- 84 I den foreliggende sag finder sagsøgeren, at den omstændighed, at licenshaveren ikke engang i licensens gyldighedsperiode er beskyttet mod parallelhandel med Moulinex-produkter, der markedsføres af SEB, i væsentlig grad svækker licensens virkninger og dermed licenshaverens mulighed for at udnytte den goodwill, der er knyttet til Moulinex-mærket, ved gradvis at lade de produkter, han sælger under Moulinex-mærket, overgå til sit eget mærke, og øger sandsynligheden for, at SEB hurtigt vil vinde den kundekreds, der er knyttet til Moulinex-mærket, tilbage efter udløbet af den i tilsagnene fastsatte ikke-markedsføringsperiode.
- 85 Sagsøgeren har i denne forbindelse anført, at selv om Kommissionen muligvis har analyseret de nuværende grænseoverskridende salg af små elektriske husholdningsapparater, har den ikke rejst spørgsmålet om, i hvilket omfang de afgivne tilsagn kan tilskynde til parallelhandel.
- 86 Efter sagsøgerens opfattelse er det kun muligt at give (og begrunde) en fuld territorial beskyttelse ved at lade det pågældende mærke udgå fuldstændigt og uigenkaldeligt i de områder, hvor erhvervelsen af Moulinex-mærket rejser alvorlige konkurrencemæssige tvivl.
- 87 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter på dette punkt forkastet.

Rettens bemærkninger

- 88 Det skal bemærkes, at Kommissionen ved afgrænsningen af de relevante geografiske markeder i 30. betragtning i godkendelsesbeslutningen har fastslået, at »undersøgelserne i første fase har vist, at der er størst sandsynlighed for, at de pågældende geografiske markeder er nationale«.
- 89 Det fremgår af 27. betragtning til godkendelsesbeslutningen, at denne konstatering bygger på resultaterne af Kommissionens undersøgelser i fase I, som viser, at de markedsandele, der besiddes af aktørerne på disse markeder, varierer kraftigt afhængig af, hvilke medlemsstater og produktkategorier der er tale om [27. betragtning, litra a)], at varemærkernes indtrængen på markederne er meget forskellig i de forskellige geografiske områder [27. betragtning, litra b)], at produktspecifikationerne varierer fra medlemsstat til medlemsstat som følge af forbrugernes karakteristika og præferencer [27. betragtning, litra c)], at kunde/leverandørtilknytningen hovedsageligt er nationalt forankret [27. betragtning, litra d)], at de priser, der forlanges af distributørerne, kan variere væsentligt fra det ene nationale marked til det andet og følger forskellige tendenser [27. betragtning, litra e)], at de logistiske strukturer er nationale [27. betragtning, litra f)], og at distributionsstrukturerne er nationale, ligesom distributionskanalernes relative betydning varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat [27. betragtning, litra g)].
- 90 Hvad nærmere angår kunde/leverandørtilknytningen har Kommissionen i 27. betragtning, litra d), fastslået:

»Tilknytningen mellem kunder og leverandører er hovedsageligt nationalt forankret. Selv om der eksisterer globale kontrakter med visse internationale supermarkedskoncerner, vedrører disse kontrakter alene de årlige og globale salgsmål. De pågældende koncerner har under Kommissionens undersøgelse

bekræftet, at deres forsyningspolitik er national. Således er samtlige referencebestemmelser om produkter, priser, forsyning og fakturering fastsat i nationale kontrakter.«

- 91 Det skal bemærkes, at sagsøgeren i den foreliggende sag hverken bestrider de pågældende markeders nationale dimension eller nogen af de konstateringer, Kommissionen er fremkommet med i 27. betragtning til godkendelsesbeslutningen.
- 92 Tværtimod skal det bemærkes, at Kommissionens konklusioner på dette punkt bygger på svarene på de begæringer om oplysninger, som Kommissionen den 16. november 2001 sendte til fusionsparternes konkurrenter i henhold til artikel 11 i forordning nr. 4064/89 (herefter »spørgeskemaet til konkurrenterne«). Som svar på spørgsmål 12 i spørgeskemaet har sagsøgeren således selv fremhævet, at markederne har national dimension. Også i den NERA-rapport, sagsøgeren har forelagt Kommissionen under den administrative procedure, konkluderes det udtrykkeligt under punkt 2, at de relevante markeder er nationale. Til støtte for denne konklusion henviser såvel sagsøgeren som NERA i det væsentlige til de forhold, der er omhandlet i 27. betragtning til godkendelsesbeslutningen.
- 93 Det fremgår således, at det især er på grundlag af konkurrenternes, herunder sagsøgerens, bemærkninger, at Kommissionen i fase I har afvist den afgrænsning af de relevante geografiske markeder, som var foreslået af fusionsparterne, der havde gjort gældende, at disse markeder har verdensomspændende dimension.
- 94 Selv om det er korrekt, at et af de forhold, der har fået Kommissionen til at konkludere, at der består særskilte nationale markeder, nemlig de forskellige prisniveauer i medlemsstaterne, kan fremme udviklingen af parallelimport mellem medlemsstaterne, må det fastslås, at de øvrige forhold, Kommissionen støtter denne konklusion på, nemlig at varemærker og -specifikationer varierer

afhængig af, hvilken medlemsstat der er tale om, og at forsynings-, logistik- og distributionsstrukturerne er nationale, tværtimod er til hinder for udviklingen af en sådan parallelimport.

- 95 Dette har sagsøgeren i øvrigt erkendt under den administrative procedure, hvor sagsøgeren som svar på spørgsmål 16 i spørgeskemaet til konkurrenterne har meddelt Kommissionen følgende:

»Vore erfaringer viser, at der findes parallelimport/eksport i EU, men ikke i særlig stort omfang som følge af de forskellige nationale kendetegn, der præger markederne i de forskellige EU-lande. Vi er af den opfattelse, at der i gennemsnit vil blive parallelimporteret yderligere 5% af produkterne på et givet marked, hvis priserne stiger med over 10%.«

- 96 De'Longhi har som svar på samme spørgsmål anført:

»En analyse af de pågældende markeder i de seneste fem år viser, hvor sjældent der foretages parallelimport. Der er ikke tegn på, at dette forhold vil ændre sig i den nærmeste fremtid.«

- 97 Endvidere har sagsøgeren i en e-mail af 10. december 2001 til Kommissionen, vedrørende de pågældende markeds geografiske dimension, til støtte for en national afgrænsning af markederne anført:

»Vi henviser endvidere til Kommissionens beslutninger i sagerne Kingfisher/BUT (IV/M.1248 fra 1998) og Kingfisher/Grosslabor (IV/M.1282 fra 1999), hvori

Kommissionen har bekræftet, at den grænseoverskridende handel med bl.a. brødrister og strygejern i Europa er minimal, og at en lang række leverandører, selv om de opererer på det globale marked, fører en national salgspolitik som følge af de forskellige forbrugerpræferencer.«

- 98 Det må under disse omstændigheder konkluderes, at det er ubestridt, at der som følge af de relevante markeders nationale dimension kun var en ubetydelig parallelimport af produkter af mærket Moulinex før den pågældende fusion.
- 99 Sagsøgeren har ikke desto mindre gjort gældende, at Kommissionen ikke har undersøgt, i hvilket omfang de tilsagn, der er accepteret i godkendelsesbeslutningen, vil kunne stimulere parallelimporten. Under retsmødet har sagsøgeren og De'Longhi herom anført, at tilsagnene f.eks. kunne få SEB til at tilskynde sine distributører i de områder, der ikke er omfattet af tilsagnene, til at forsyne uafhængige detailhandlere i de af tilsagnene omfattede medlemsstater, hvilket vil fremme parallelimporten til skade for indehaverne af licensen til Moulinex-mærket i de sidstnævnte stater.
- 100 Det må dog fastslås, at sagsøgeren og De'Longhi hverken under den administrative procedure eller under sagsbehandlingen for Retten har fremlagt nogen form for bevis, som støtter disse påstande, som derfor forbliver ikke-underbyggede påstande.
- 101 Tværtimod har De'Longhi selv i et svar på spørgsmål 16 i spørgeskemaet til konkurrenterne udtrykkeligt fremhævet, at »der ikke [var] tegn på«, at parallelimportens marginale karakter »vil ændre sig i den nærmeste fremtid«.

- 102 Endvidere har hverken sagsøgeren eller De'Longhi bestridt, at de pågældende produkter også efter fusionen vil henhøre under særskilte nationale markeder.
- 103 Under disse omstændigheder synes tilsagnene ikke at kunne forøge parallelimportens omfang mærkbart. Den omstændighed, at brugsretten til Moulinex-mærket i henhold til tilsagnene kan overdrages til forskellige licenshavere i de forskellige medlemsstater, synes tværtimod at styrke de pågældende markeders nationale karakter. I disse tilfælde vil mærket i stedet for at have én virksomhed som indehaver have forskellige virksomheder som indehavere, som hver har ret til at udnytte Moulinex-mærket på det område, deres licens dækker. Under retsmødet har De'Longhi gjort gældende, at et sådant licenssystem fører til en opdeling af markedet, der vil kunne skabe yderligere hindringer for handelen inden for Fællesskabet.
- 104 Sagsøgerens argumenter om, at der ikke er taget hensyn til parallelimporten, beviser således ikke, at Kommissionen har begået en åbenbar skønsfejl på dette punkt.

c) Den alt for korte varighed af licensperioden og den efterfølgende ikke-markedsføringsperiode

Parternes argumenter

- 105 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at varigheden af den eksklusive licens og den efterfølgende ikke-markedsføringsperiode er alt for kort til at gøre det muligt for en konkurrent at udnytte den goodwill, der er knyttet til Moulinex-mærket.

- 106 Ifølge sagsøgeren er det kun ganske undtagelsesvis, at det lykkes at introducere nye mærker på de relevante produktmarkeder, og det tager væsentligt mere end fem år at gennemføre en succesfuld udskiftning af et varemærke med et andet på markeder som dem, der er tale om i den foreliggende sag.
- 107 Som eksempel har sagsøgeren nævnt, at Philips i Brasilien har måtte bruge over ti år for at få kunderne til at skifte fra varemærket »Walita« til varemærket »Philips« på markedet for personlige plejeprodukter. Hensigten var gradvis helt at lade det »originale« varemærke udgå.
- 108 I modsætning til, hvad der var tilfældet i Brasilien, er kendsgerningerne i den foreliggende sag endvidere, i) at SEB forbliver på nabomarkederne som ejer af det mærke, hvis kunder skal overgå til licenshaveren, ii) at SEB uden tvivl atter vil markedsføre produkter under Moulinex-mærket på det af licensen omfattede område efter udløbet af ikke-markedsføringsperioden, og iii) at licenshaveren selv i licensperioden ikke er beskyttet mod parallelhandel med SEB-produkter, der bærer mærket Moulinex. Sagsøgeren finder, at denne situation i væsentlig grad vil mindske sandsynligheden for, at det lykkes at overføre den goodwill, der er knyttet til Moulinex-mærket, til indehaveren af licensen til dette mærke, samtidig med, at den gør det muligt for SEB at få goodwill'en tilbage efter udløbet af ikke-markedsføringsperioden.
- 109 Sagsøgeren har i denne forbindelse fremhævet, at i modsætning til, hvad Kommissionen synes at tro (140. betragtning til godkendelsesbeslutningen), er der ingen sammenhæng overhovedet mellem et elektrisk husholdningsapparats gennemsnitlige levetid (tre år) og varigheden af licensen og af den efterfølgende ikke-markedsføringsperiode, idet mærkeloyaliteten ikke er knyttet til de forskellige produkter.
- 110 Endelig mener sagsøgeren, at det vil være forholdsvis let for SEB at genindføre Moulinex-mærket efter ikke-markedsføringsperioden, idet SEB med sin omfattende mærkeportefølje indtager en solid position på markedet, idet virksomheden

har fået tilladelse til at opretholde aktiviteter i tilknytning til Moulinex-mærket i et stort antal EF/EØS-lande, der ikke er omfattet af løsningsforslaget, og idet Moulinex-mærket ikke er et nyt mærke, men derimod et mærke, der indtil for blot få år siden havde en meget stærk markedsposition i de medlemsstater, hvor mærket vil blive genindført.

- 111 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter på dette punkt skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 112 Med henblik på undersøgelsen af sagsøgerens klagepunkter vedrørende tilsagnenes gyldighedsperiode bemærkes, at tilsagnene i henhold til deres punkt 1, litra a), andet afsnit, har til formål at tillade anvendelsen af Moulinex-mærket sammen med et af licenshaverens egne mærker for at gøre det muligt for licenshaveren under og efter denne »co-branding«-periode at etablere eller styrke sit eget mærke på det pågældende marked. Med henblik herpå vil licenshaveren i hele licensperioden være berettiget til enten straks at anvende Moulinex-mærket sammen med sit eget mærke eller foreløbig at anvende Moulinex-mærket alene for senere at gennemføre en »co-branding«. Ifølge samme bestemmelse vil licenshaveren også frit kunne skifte fra »co-branding« til sit eget mærke når som helst i licensens løbetid.
- 113 Det skal tillige bemærkes, at det af tilsagnenes punkt 1, litra g), tredje afsnit, fremgår, at licenshaverne for at opnå dette mål skal råde over deres eget mærke, som kan anvendes sammen med Moulinex-mærket, medmindre der er tale om virksomheder, der har detailhandel som hovedaktivitet.

- 114 Det fremgår af det ovenfor anførte, at formålet med tilsagnene ikke er at tillade hver enkelt licenshaver at udnytte Moulinex-mærket som sådant, men at gøre det muligt for licenshaverne i en overgangsperiode, i hvilken de vil have ret til at anvende deres eget mærke sammen med Moulinex-mærket, at sikre en overgang fra Moulinex-mærket til deres egne mærker, således at disse vil kunne konkurrere med Moulinex-mærket efter overgangsperioden, når SEB igen vil være berettiget til at anvende Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater.
- 115 I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, har tilsagnene således ikke til formål at introducere et nyt mærke i de ni berørte medlemsstater, men at gøre det muligt for licenshaverne at etablere eller styrke deres eget mærke som effektiv konkurrent til Moulinex-mærket.
- 116 Da tilsagnene har til formål at gøre det muligt for licenshaverne at etablere eller styrke deres eget mærke som effektiv konkurrent til Moulinex-mærket, er den af sagsøgeren påberåbte omstændighed, nemlig at SEB i betragtning af sin nuværende store markedsandel og sin omfattende varemærkeportefølje og i betragtning af Moulinex-mærkets omdømme uden besvær vil være i stand til at genindføre Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater, irrelevant i den foreliggende sag. Spørgsmålet er nemlig ikke, om SEB vil være i stand til at genindføre Moulinex-mærket i de berørte medlemsstater, hvilket i øvrigt må være udgangspunktet for afgørelsen af, om de tilsagn, der er accepteret i godkendelsesbeslutningen, er tilstrækkelige, men derimod, om licenshaverne vil være i stand til at etablere eller styrke deres egen stilling som faktiske konkurrenter til SEB.
- 117 Det må således undersøges, om den i tilsagnene fastsatte overgangsperiode er tilstrækkelig lang til at opnå dette mål.

- 118 Det skal i denne forbindelse for det første bemærkes, at i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra c), første afsnit, vil hver licens til Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater få en løbetid på fem år. Endvidere har SEB i henhold til samme bestemmelse samt tilsagnenes punkt 1, litra c), andet afsnit, forpligtet sig til i licensaftalens løbetid og tre år efter aftalens udløb ikke at markedsføre små elektriske husholdningsapparater, der indgår i en af de omhandlede 13 produktkategorier, samt andre husholdningsapparater uden for disse kategorier som f.eks. støvsugere og mikrobølgeovne, under Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater.
- 119 Det fremgår af disse bestemmelser, at den samlede løbetid for de tilsagn, ifølge hvilke SEB ikke må markedsføre sine produkter under Moulinex-mærket, i modsætning til hvad sagsøgeren har hævdet, ikke er på fem år, men på otte år, nemlig først de fem år, hvor licenshaveren har eneret til at udnytte Moulinex-mærket enten alene eller sammen med sit eget mærke, og derefter de tre år, hvor SEB forpligter sig til ikke at markedsføre produkter under Moulinex-mærket i de pågældende lande. SEB vil således i otte år være frataget retten til at udnytte Moulinex-mærket i de pågældende medlemsstater.
- 120 Det fremgår ligeledes af de nævnte bestemmelser, at enhver anvendelse af Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater vil ophøre i en periode på mindst tre år og, i hvert fald i teorien, højst otte år. Ifølge tilsagnene vil hver licenshaver nemlig frit kunne afgøre, hvornår han ønsker at gå fra »co-branding« til sit eget mærke. SEB har således i sit interventionsindlæg over for Retten oplyst, at de nuværende licensansøgere overvejer at skifte fra »co-branding« til deres eget mærke efter tre-fire år, hvilket i de berørte medlemsstater indebærer, at Moulinex-mærket vil forsvinde i en periode på ca. fem år.
- 121 Et sådant fravær af Moulinex-mærket på salgstederne vil gøre det muligt for licenshaverne varigt at fæste kendskabet til deres eget mærke. Fraværet vil

ligeledes indebære, at SEB ikke vil være i stand til at genvinde Moulinex' markedsandele, når selskabet får mulighed for at genindføre mærket på de relevante markeder efter ikke-markedsføringsperioden.

- 122 Det skal i øvrigt bemærkes, at Kommissionen i 140. betragtning til godkendelsesbeslutningen uden at blive modsagt på dette punkt af sagsøgeren har fastslået, at den gennemsnitlige levetid for små elektriske husholdningsapparater er på ca. tre år.
- 123 Tilsagnetenes gyldighed vil således strække sig over en periode, der næsten svarer til tre hele produktlivscykler, mens den periode, i hvilken enhver anvendelse af Moulinex-mærket vil ophøre, svarer til mindst én livscyklus.
- 124 Kommissionen har i denne forbindelse fremhævet, også uden at blive modsagt af sagsøgeren, at det på et nabomarked til det her omhandlede marked, nemlig markedet for hårde hvidevarer, er lykkedes for Whirlpool at skifte fra Philips-mærket til Whirlpool-mærket på tre år, nemlig mellem 1990 og 1993, dvs. et tidsrum svarende til et produkts levetid. Denne overgang har fundet sted på et tidspunkt, hvor Philips-mærket blev anvendt og støttet af Philips på nabomarkeder.
- 125 Det skal ligeledes bemærkes, at Kommissionen i sin meddelelse om begrænsninger, der er direkte knyttet til og nødvendige for gennemførelsen af fusioner (EFT 2001 C 188, s. 5, punkt 15), har anført, at ved virksomhedsoverdragelser er det konkurrenceforbud, der pålægges sælgeren for at sikre, at hele værdien af de overtagne aktiver overgår til køberen, berettiget i en periode på indtil tre år, når overdragelsen af virksomheden omfatter både goodwill og knowhow, og i to år, når der kun er tale om goodwill. I den foreliggende sag strækker den periode, i hvilken SEB forpligter sig til ikke at anvende Moulinex-mærket i de af licenserne omfattede områder, sig over otte år.

- 126 Det skal for det andet bemærkes, at licenshaverne ifølge tilsagnenes punkt 1, litra g), første afsnit, skal være »levedygtige og uafhængige virksomheder, der i dag er til stede på markedet eller potentielt er i stand til at trænge ind på markedet, og som ikke har nogen tilknytning til SEB-koncernen, men har de kvalifikationer og den motivation, der er nødvendig for at udøve en aktiv og effektiv konkurrence på de relevante markeder«. Som nævnt ovenfor skal licenshaverne i henhold til punkt 1, litra g), tredje afsnit, endvidere råde over deres eget mærke, som kan anvendes sammen med Moulinex-mærket, medmindre der er tale om virksomheder, der har detailhandel som hovedaktivitet.
- 127 Det må fastslås, at disse bestemmelser ved at indskrænke licenshavernes kreds til virksomheder, der allerede er til stede på markedet, eller som er i stand til at trænge ind på markedet på kort sigt, og som besidder deres eget mærke, effektivt medvirker til, at licenshaverne bliver faktiske konkurrenter inden for den i tilsagnene fastsatte frist. Dette understøttes yderligere af, at virksomheder, der har detailhandel som hovedaktivitet, selv om de råder over egne mærker i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra g), tredje afsnit, alligevel ikke kan komme i betragtning som licenshavere. Kommissionen har da også i 27. betragtning, litra d), og 37. betragtning til godkendelsesbeslutningen uimodsagt af sagsøgeren fastslået, at disse virksomheders egne mærker, dvs. »distributørmærker«, står svagt på de relevante markeder.
- 128 Det må således konkluderes, at tilsagnenes gyldighedsperiode ikke forekommer at være åbenbart utilstrækkelig til at give indehaverne af licenser til Moulinex-mærket mulighed for at etablere eller styrke deres eget mærke som en faktisk konkurrent til Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater.
- 129 Sagsøgerens klagepunkter vedrørende tilsagnenes gyldighedsperiode kan derfor ikke tages til følge.

d) Udelukkelse af Frankrig, hvor der består den mest alvorlige konkurrencemæssige tvivl

Parternes argumenter

- 130 Ifølge sagsøgeren, der støttes af De'Longhi, har Kommissionen ikke fastsat nogen betingelser hvad angår det nationale marked, hvor konkurrencevilkårene berøres mest af erhvervelsen af mærket, nemlig Frankrig, selv om der ikke hersker nogen tvivl om, at så længe licenshaverne ikke med sikkerhed ved, hvilken endelig »løsning« der vil blive vedtaget for det franske marked, og så længe der derfor er stor risiko for, at SEB's stilling på det franske marked vil gøre tilsagnene vedrørende de øvrige berørte medlemsstater værdiløse, vil det være vanskeligt for SEB at finde seriøse og levedygtige ansøgere til en licens.
- 131 Dette skyldes ifølge sagsøgeren for det første, at SEB i denne periode fortsat vil administrere Moulinex' forretninger som sine egne og være i stand til at udnytte Moulinex-mærket via distributionsnettene i hele Fællesskabet. For det andet vil SEB's adgang til forretningsmæssigt følsomme oplysninger om produktion (eller manglende produktion), kapacitet, strategi og resultater på Moulinex' marked give SEB en yderligere konkurrencefordel ved at gøre det muligt for selskabet at tilpasse sin markedsadfærd under hensyntagen til oplysninger, som SEB's konkurrenter ikke råder over.
- 132 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter på dette punkt skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 133 Det skal erindres, at Kommissionen ved beslutning af 8. januar 2002, der blev vedtaget med hjemmel i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89, har henvist undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig til de franske konkurrencemyndigheder. Som Kommissionen udtrykkeligt har anført i 43. betragtning til godkendelsesbeslutningen, er disse markeder derfor ikke omfattet af beslutningen.
- 134 Da udelukkelsen af de pågældende franske markeder fra den undersøgelse, der er gennemført i forbindelse med godkendelsesbeslutningen, er en konsekvens af henvisningsbeslutningen, er spørgsmålet, om Kommissionen er berettiget til at bestemme, at de nævnte markeder ikke skal være omfattet af de tilsagn, fusionsparterne afgiver for at fjerne enhver alvorlig tvivl i slutningen af fase I, tæt forbundet med prøvelsen af henvisningsbeslutningens lovlighed. Spørgsmålet vil derfor blive behandlet nedenfor i forbindelse med behandlingen af påstanden om annulation af henvisningsbeslutningen.
- 135 Da det, der her behandles, er påstanden om annulation af godkendelsesbeslutningen, skal det således på dette stadium alene undersøges, om effektiviteten af de af Kommissionen accepterede tilsagn i hver af de ni pågældende medlemsstater som hævdet af sagsøgeren vil blive påvirket af, at de relevante markeder i Frankrig bliver underkastet en særlig undersøgelse, der foretages af de franske konkurrencemyndigheder, og hvis udfald på tidspunktet for vedtagelsen af godkendelsesbeslutningen er ukendt og usikkert.
- 136 Som fastslået ovenfor har ingen af parterne bestridt, at de pågældende produkter tilhører særskilte nationale markeder. Kommissionen har således uden at blive modsagt af sagsøgeren, i 27. betragtning til godkendelsesbeslutningen bl.a.

fastslået, at forbindelserne mellem kunder og leverandører, de logistiske strukturer og distributionsstrukturerne er organiseret på nationalt plan.

137 I øvrigt har Retten ovenfor fastslået, at parallelimporten af de pågældende produkter mellem medlemsstaterne er ubetydelig.

138 Det må under disse omstændigheder fastslås, at den usikkerhed, som består med hensyn til udfaldet af sagsbehandlingen i Frankrig, ikke synes at kunne hindre indgåelsen af aftaler om licens til Moulinex-mærket med seriøse og levedygtige licenshavere i andre medlemsstater. I betragtning af den nationale dimension af markederne for de pågældende produkter, og da der kun i ubetydeligt omfang sker parallelimport mellem medlemsstaterne, er indehaverne af licenserne til Moulinex-mærket i de pågældende ni medlemsstater ikke i konkurrence med den eller de virksomheder, som anvender Moulinex-mærket på de relevante markeder i Frankrig. Situationen for licenshavere uden for Frankrig bliver derfor så meget desto mindre berørt af usikkerheden med hensyn til, hvem der i fremtiden vil komme til at anvende Moulinex-mærket i Frankrig.

139 Selv om den af sagsøgeren påståede usikkerhed kan vanskeliggøre indgåelsen af licensaftaler med seriøse og levedygtige virksomheder i de berørte ni medlemsstater, er SEB's valg af licenshavere, som Kommissionen med rette har anført, i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra i), under alle omstændigheder betinget af Kommissionens godkendelse, idet Kommissionen i henhold til punkt 1, litra g), i tilsagnene skal kontrollere, at licenshavere er »levedygtige og uafhængige virksomheder, der i dag er til stede på markedet eller potentielt er i stand til at trænge ind på markedet, og som ikke har nogen tilknytning til SEB-koncernen, men har de kvalifikationer og den motivation, der er nødvendig for at udøve en aktiv og effektiv konkurrence på de relevante markeder«.

- 140 Endvidere skal bemærkes, at tilsagnene sikrer, at det tidsrum, hvor SEB endnu kan udnytte Moulinex-mærket, mens der forhandles om licensaftalerne, ikke vil overskride det minimum, der er nødvendigt for at indgå de nævnte aftaler, idet der i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra h), i tilfælde af, at SEB ikke indgår licensaftalerne inden for den fastsatte frist, der eventuelt er forlænget som følge af særlige omstændigheder, vil blive indsat en uafhængig og af Kommissionen godkendt befuldmægtiget i SEB's sted, der skal indgå aftalerne. I henhold til tilsagnenes punkt 2, litra e), nr. iv), vil den befuldmægtigede skulle udføre denne opgave inden for en nærmere fastsat frist.
- 141 Endvidere begrænses usikkerheden vedrørende udfaldet af sagsbehandlingen i Frankrig principielt af, at de franske myndigheder i henhold til artikel 9, stk. 6, i forordning nr. 4064/89 skal tage stilling til fusionen inden for en frist på fire måneder.
- 142 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at i den periode, hvor de franske konkurrencemyndigheder behandler fusionen, vil SEB, eftersom selskabet ikke vil være i stand til at foreslå seriøse og levedygtige licenshavere, fortsat administrere Moulinex' aktiviteter og være beføjet til at udnytte Moulinex-mærket via distributionsnettene i hele Fællesskabet. Sagsøgeren er i øvrigt af den opfattelse, at SEB vil få adgang til følsomme forretningsmæssige oplysninger vedrørende Moulinex, der vil gøre det muligt for SEB at tilpasse sin adfærd under hensyntagen til oplysninger, som SEB's konkurrenter ikke råder over.
- 143 Sagsøgeren lægger således Kommissionen til last, at denne betingelsesløst har givet SEB tilladelse til at gennemføre fusionen, idet SEB, indtil samtlige licensaftaler er indgået, fortsat har ret til at udnytte Moulinex-mærket i samtlige medlemsstater, herunder de af tilsagnene omfattede lande, hvilket bl.a. vil give SEB adgang til visse følsomme forretningsmæssige oplysninger.

- 144 Ud over at dette klagepunkt er uden sammenhæng med udelukkelsen af de berørte franske markeder fra tilsagnenes anvendelsesområde, skal bemærkes, at sagsøgeren ikke har gjort gældende, at den frist, SEB har til at indgå licensaftalerne, er for lang.
- 145 Det skal endvidere fastslås, at SEB's udnyttelse af Moulinex-mærket i den periode, hvori der forhandles om licensaftaler, er retfærdiggjort ved SEB's forpligtelse til i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra h), fjerde afsnit, at opretholde Moulinex-mærkets fulde økonomiske og konkurrencemæssige værdi i hver af de ni berørte medlemsstater, indtil de nævnte aftaler er indgået. Denne bestemmelse mindsker på ingen måde tilsagnenes effektivitet, men bidrager derimod uomtvisteligt til at sikre denne effektivitet, idet bestemmelsen giver licenshaverne mulighed for umiddelbart at etablere sig som effektive konkurrenter. Det kan nemlig ikke nægtes, at indgåelsen af licensaftaler i ni forskellige medlemsstater er en forholdsvis kompliceret proces, og at den manglende anvendelse af Moulinex-mærket under denne proces vil kunne skade mærkets konkurrenceevne.
- 146 Det følger af det ovenfor anførte, at Kommissionen ikke har begået nogen åbenbar skønsfejl ved at bestemme, at de relevante markeder i Frankrig ikke skal være omfattet af tilsagnene.

e) Manglende hensyntagen til de geografiske følger af spredningen af licenserne

Parternes argumenter

- 147 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at et tilsagn om at indrømme midlertidige licenser, der kun omfatter et begrænset antal medlems-

stater — som i visse tilfælde er geografisk isolerede — ikke påfører SEB en passende konkurrencemæssig begrænsning.

- 148 Især har sagsøgeren hvad angår Spanien hævdet, at godkendelsesbeslutningen vil give SEB mulighed for ikke alene at skabe eller styrke en dominerende stilling på en række spanske produktmarkeder, men også at indkapsle det portugisiske marked, som er et af de nationale markeder, hvor SEB og Moulinex tilsammen har den stærkeste stilling. Under disse omstændigheder kan sagsøgeren ikke se, hvorledes en potentiel midlertidig indehaver af licensen til Moulinex-mærket i Portugal under normale økonomiske forhold kan siges at have tilstrækkeligt attraktive kommercielle udsigter.
- 149 Sagsøgeren har gjort gældende, at den betingelsesløse godkendelse af transaktionen for så vidt angår det spanske marked vil få væsentlige følger for effektiviteten af SEB's tilsagn vedrørende Portugal. Sagsøgeren har tilføjet, at SEB's styrkede markedsposition i Spanien direkte truer effektiviteten af enhver foranstaltning, myndighederne kan tænkes at træffe for så vidt angår Frankrig.
- 150 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ved ikke at tage hensyn til de grænseoverskridende aspekter af konkurrencen på de relevante markeder og disse aspekters indvirkning på effektiviteten af de påbudte løsninger har fraveget sin faste praksis, således som denne er kommet til udtryk i sag COMP/M.1802 — Unilever/Amora-Maille af 8. marts 2000, sag IV/M.1578 — Sanitex/Sphinx af 1. december 1999 og sag COMP/M.2283 — Schneider/Legrand af 10. oktober 2000.
- 151 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter på dette punkt skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 152 Ved dette klagepunkt har sagsøgeren i det væsentlige lagt Kommissionen til last, at denne har begrænset tilsagnene til alene at omfatte de medlemsstater, hvor Kommissionen har konkluderet, at der består alvorlig tvivl med hensyn til fusionens forenelighed med fællesmarkedet, og ikke de øvrige medlemsstater. Ifølge sagsøgeren kan SEB's position i de sidstnævnte medlemsstater påvirke effektiviteten af de tilsagn, der er afgivet for de førstnævnte medlemsstaters vedkommende.
- 153 Det skal for det første bemærkes, at sagsøgeren, som Kommissionen med rette har påpeget, i forbindelse med dette klagepunkt blot har fremsat generelle påstande, der på ingen måde er underbygget. I stævningen er det eneste konkrete argument, der er fremsat til støtte for sagsøgerens klagepunkt, en påstand om, at »Kommissionen især burde have taget hensyn til situationen i Spanien«, i det væsentlige med den begrundelse, at SEB »[...] vil være i stand til at indkapsle det portugisiske marked, som er et af de nationale markeder, hvor SEB-mærket og Moulinex-mærket tilsammen har langt den stærkeste stilling«. Sagsøgeren har tillige, uden at underbygge sin påstand herom, gjort gældende, at SEB's stilling i Spanien truer effektiviteten af enhver foranstaltning, myndighederne vil kunne tænkes at træffe for så vidt angår Frankrig.
- 154 Som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten, hvorved denne har anmodet sagsøgeren om at præcisere denne del af klagepunktet, har sagsøgeren forklaret, at klagepunktet ikke skal opfattes som en anfægtelse af den konkurrencemæssige analyse af de relevante markeder i Spanien som sådan, men alene som en kritik af, at Kommissionen ikke har undersøgt den eventuelle vekselvirkning mellem de forskellige nationale markeder. Ud over de i stævningen nævnte vekselvirkninger mellem de relevante markeder i Spanien på den ene side og de relevante markeder i Portugal og Frankrig på den anden har side har sagsøgeren i sine svar nævnt

Finlands situation i forhold til de skandinaviske lande. I sine svar har sagsøgeren gentaget, at hvis tilsagnene skal gøre det muligt for en uafhængig konkurrent at etablere sig med succes, burde Kommissionen have ladet disse tilsagn omfatte de medlemsstater, hvor der ikke er konstateret nogen alvorlig tvivl.

- 155 Med henblik på gennemgangen af dette klagepunkt skal for det første bemærkes, at SEB i henhold til tilsagnene forpligter sig til at indgå en enelicensaftale vedrørende Moulinex-mærket med tredjeparter i ni medlemsstater, nemlig Østrig, Tyskland, Belgien, Danmark, Grækenland, Norge, Nederlandene, Portugal og Sverige. Derimod er SEB ikke ved tilsagnene forpligtet til at indgå en sådan licensaftale i de øvrige medlemsstater, nemlig Spanien, Finland, Frankrig, Irland, Italien og Det Forenede Kongerige.
- 156 Det er således med rette, at sagsøgeren med hensyn til det eneste underbyggede eksempel i stævningen har anført, at der ifølge tilsagnene skal indrømmes licens til at anvende mærket i Portugal, men ikke i Spanien.
- 157 Det må endvidere fastslås, at årsagen til, at tilsagnene omfatter de relevante markeder i Østrig, Tyskland, Belgien, Danmark, Grækenland, Norge, Nederlandene, Portugal og Sverige er, at Kommissionen har konstateret, at fusionen på flere af de relevante produktmarkeder i disse medlemsstater rejser alvorlig tvivl med hensyn til foreneligheden med fællesmarkedet.
- 158 Da Kommissionen derimod har henvist undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig til de franske konkurrencemyndigheder, er disse markeder ikke omfattet af tilsagnene. Hvad angår de relevante markeder i Spanien, Finland, Irland, Italien og Det Forenede Kongerige har Kommissionen

ifølge 83.-127. betragtning til godkendelsesbeslutningen skønnet, at fusionen kun i ubetydelig grad ændrer konkurrencevilkårene i disse lande. Derfor har Kommissionen konkluderet, at fusionen her ikke rejser alvorlig tvivl med hensyn til foreneligheden med fællesmarkedet.

- 159 Hvad angår de relevante markeder i Spanien har Kommissionen således i henhold til 115.-117. betragtning fastslået, at trods SEB's og Moulinex' stærke stilling på to produktmarkeder, nemlig markederne for elkedler og bordovne, råder detailhandlerne over alternative mærker med et godt omdømme, som dækker hele udvalget af små elektriske husholdningsapparater, der kan anvendes i stedet for fusionsparternes produkter. Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at »ethvert forsøg på konkurrencebegrænsende adfærd på disse markeder derfor vil blive straffet ved, at der købes færre SEB- og Moulinex-produkter på de øvrige markeder, hvor den fusionerede enhed realiserer 85%-95% af sin omsætning, hvilket kan bevirke, at det ikke vil være økonomisk fordelagtigt for parterne at forhøje priserne«. I en besvarelse af et skriftligt spørgsmål fra Retten har sagsøgeren bekræftet, at selskabet ikke bestrider disse vurderinger.
- 160 I øvrigt skal det her gentages, at det er ubestridt, at de pågældende produkter hører til særskilte nationale markeder. I denne forbindelse er det relevant at erindre om, at sagsøgeren som nævnt i præmis 91 ff. under den administrative procedure for Kommissionen selv har fremhævet de relevante markeds nationale dimension.
- 161 Det kan således anses for godtgjort, at de relevante markeder i Spanien og Portugal i lighed med de relevante markeder i de øvrige medlemsstater er særskilte nationale markeder.
- 162 Endelig har sagsøgeren som nævnt ovenfor selv erkendt, at parallelimporten til de relevante markeder kun har et ubetydeligt omfang.

- 163 Under disse omstændigheder må det fastslås, at indrømmelsen af en licens til Moulinex-mærket i en af de ni medlemsstater, der er omfattet af tilsagnene, på ingen måde kan blive berørt af situationen i en anden medlemsstat, selv ikke hvis der er tale om et naboland, sådan som det er tilfældet med de relevante markeder i Spanien. Da sagsøgeren nemlig erkender, dels at der ikke er risiko for at skabe eller styrke en dominerende stilling på de relevante markeder i Spanien, dels at de relevante spanske markeder udgør særskilte nationale markeder, der er adskilt fra de relevante markeder i Portugal, samt at parallelimporten mellem disse markeder har et ubetydeligt omfang, må det heraf udledes, at sagsøgeren erkender, at der ikke var grund til at kræve indgåelse af en licensaftale i Spanien, og at konkurrencesituationen i Spanien ikke kan påvirke den konkurrencemæssige situation for indehaveren af Moulinex-licensen i Portugal.
- 164 Hvad angår sagsøgerens påstand om, at Moulinex- og SEB-mærkerne er blandt de stærkeste mærker i Portugal, skal bemærkes, at denne omstændighed ikke godtgør, at en licens, der dækker de relevante markeder i Portugal, vil være lidet attraktiv, men tværtimod kan tilskynde en virksomhed til at anmode om licens for disse markeder, især da det ikke er SEB, men Moulinex, der har den største markedsandel i Portugal.
- 165 Af samme årsag gælder disse betragtninger også hvad angår de påståede virkninger af styrkelsen af SEB's stilling i Spanien for de tilsagn, der måtte blive krævet i Frankrig, eller hvad angår de påståede virkninger af styrkelsen af SEB's position i Finland for de tilsagn, der er afgivet for Sverige, Norge og Danmark.
- 166 Endelig anfægtes disse konklusioner heller ikke af, at Kommissionen som følge af »porteføljeeffekten« har ladet varemærkelicensen i hver af de ni medlemsstater, der er omfattet af tilsagnene, dække samtlige berørte produkter, herunder dem, med hensyn til hvilke fusionen ikke skaber eller styrker en dominerende stilling.

- 167 Det fremgår nemlig af 141. betragtning til godkendelsesbeslutningen, at udvidelsen af tilsagnene til at omfatte samtlige berørte produkter skyldes Kommissionens ønske om at forhindre, at SEB udnytter Moulinex-mærket i konkurrence med licenshaverne i de ni berørte medlemsstater. Omvendt bevirker den omstændighed, at SEB fortsat kan anvende Moulinex-mærket på de nationale markeder, der ikke er omfattet af tilsagnene, ikke, at SEB konkurrerer med licenshaverne i de medlemsstater, hvor der ifølge Kommissionen består alvorlig tvivl, idet licenshaverne i disse lande har en eksklusiv licens. Argumentationen i 141. betragtning til den anfægtede beslutning indebærer således ikke, at Kommissionen skal udvide tilsagnene til at omfatte samtlige medlemsstater.
- 168 Dette klagepunkt kan således ikke føre til en konstatering af, at Kommissionen har begået en åbenbar skønsfejl, og det må derfor forkastes.

f) Mulighed for at have forskellige licenshavere for forskellige medlemsstater

Parternes argumenter

- 169 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at muligheden for at have forskellige licenshavere for de forskellige medlemsstater, som tilsagnene giver, alvorligt vil påvirke de påbudte løsningers virkninger for markedssituationen ved at øge risikoen for, at de licenshavere, der findes af SEB, ikke reelt er levedygtige konkurrenter.

- 170 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter på dette punkt skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 171 Det skal bemærkes, at SEB i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra a), første afsnit, forpligter sig til at indgå en aftale om eksklusiv licens til Moulinex-mærket i hver af de ni berørte medlemsstater. Ifølge tilsagnene, bl.a. punkt 1, litra c), sidste afsnit, kan disse licensaftaler indgås med én eller flere licenshavere.
- 172 Med henblik på behandlingen af sagsøgerens klagepunkt skal det for det første igen fremhæves, at det er ubestridt, at de berørte produkter er knyttet til særskilte nationale markeder. Da de licenser, der er omhandlet i tilsagnene, er eksklusive licenser, vil der endvidere kun blive udpeget én indehaver af Moulinex-licensen i hver af de berørte medlemsstater. I henhold til punkt 1, litra c), sidste afsnit, skal hver licenshaver endvidere forpligte sig til kun at markedsføre produkter under Moulinex-mærket på det eller de områder, hans licens omfatter, og som produkterne er bestemt til. Indehaverne af licenserne til Moulinex-mærket vil således principielt ikke være i direkte konkurrence med hinanden.
- 173 Som nævnt ovenfor, sker der endvidere kun en ubetydelig parallelimport af de berørte produkter mellem medlemsstaterne. Følgelig vil parallelimport af produkter af mærket Moulinex, som licenshaverne markedsfører i deres respektive områder, kun i ubetydelig grad give de øvrige licenshavere konkurrence.

- 174 Under disse omstændigheder vil det på ingen måde kunne true licenshavernes levedygtighed at der vil være forskellige licenshavere for de forskellige medlemsstater. Det skal under alle omstændigheder bemærkes, at licenshaverne i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra g) og i), skal opfylde visse krav, hvis overholdelse vil blive kontrolleret af Kommissionen.
- 175 Det må følgelig konkluderes, at Kommissionen ikke har begået nogen åbenbar skønsfejl, hvorfor sagsøgerens klagepunkt skal forkastes.

g) Mulighed for at genforhandle tilsagnene, når de franske myndigheder har afsluttet sagsbehandlingen

Parternes argumenter

- 176 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at Kommissionen har begået en alvorlig skønsfejl ved at acceptere det forbehold, som er indeholdt i tilsagnenes punkt 2, litra g).
- 177 Efter sagsøgerens opfattelse bevirker dette forbehold, at SEB, hvis de franske myndigheder foreslår en løsning, der er i strid med eller går ud over det, som er nødvendigt for at genoprette en normal konkurrencesituation på markederne uden for Frankrig, vil kunne kræve en revision af de afgivne tilsagn (dvs. at blive frigjort herfra).

- 178 Sagsøgeren har hævdet, at dette skaber en meget nærliggende mulighed for, at de franske myndigheder ved at acceptere andre tilsagn end dem, Kommissionen har accepteret, helt vil underminere de af Kommissionen påbudte løsninger eller give SEB mulighed for at genforhandle de over for Kommissionen afgivne tilsagn.
- 179 Sagsøgeren finder, at alene det, at en sådan risiko består, alvorligt svækker Kommissionens betingelser for at godkende fusionen i andre medlemsstater end Frankrig. Endvidere mister de licenser, SEB skal tildele i andre medlemsstater, enhver kommerciel tiltrækning som følge af dette forbehold, da det stiller spørgsmålstejn ved de tilsagn, SEB har givet Kommissionen.
- 180 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter vedrørende dette punkt skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 181 Det skal erindres, at det i tilsagnenes punkt 2, litra g), er bestemt:

»Hvis en anden konkurrencemyndighed gør en godkendelse af denne fusion betinget af tilsagn, som enten er i modstrid med nærværende tilsagn eller går længere end nødvendigt for at genoprette konkurrencesituationen på hvert af de berørte markeder, vil SEB-koncernen kunne anmode Kommissionen om en

revision af nærværende tilsagn med henblik på at fjerne uforenelighederne eller helt eller delvis at fritage SEB-koncernen fra de betingelser og forpligtelser i nærværende tilsagn, der ikke længere forekommer nødvendige.«

- 182 Som svar på et skriftligt spørgsmål herom fra Retten har Kommissionen anført, at formålet med denne bestemmelse er at undgå en situation, hvor fusionsparterne tvinges til at give de franske konkurrencemyndigheder, til hvem Kommissionen har henvist undersøgelsen af fusionens virkninger på de relevante markeder i Frankrig, tilsagn, hvis indhold står i misforhold til det tilstræbte formål, nemlig at genoprette en effektiv konkurrence. Kommissionen har således i sine svar forklaret, at de tilsagn, som de franske konkurrencemyndigheder har krævet, »ville være uforenelige med« de af Kommissionen godkendte tilsagn, f.eks. hvis de indebar en forpligtelse for SEB til at afhænde produktionsenheder. I et sådant tilfælde ville SEB nemlig ikke længere være i stand til efter anmodning fra licenshaverne at indgå en leveringsaftale for alle eller en del af de pågældende produkter som foreskrevet i tilsagnenes punkt 1, litra d), første afsnit.
- 183 Sagsøgeren har ret i, at tilsagnenes punkt 2, litra g) (herefter »genforhandlingsklausulen«), vil kunne påvirke de tilsagn, der er accepteret i godkendelsesbeslutningen. Som det nemlig fremgår af det eksempel, Kommissionen har anført til illustration af hypotesen om, at ét eller flere tilsagn »ville være uforenelige med« hinanden, kan anvendelsen af den nævnte klausul føre til, at Kommissionen må revidere de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn for at tage hensyn til udfaldet af sagsbehandlingen hos de franske konkurrencemyndigheder. I det af Kommissionen nævnte eksempel vil Kommissionen således i medfør af genforhandlingsklausulen kunne ophæve SEB's forpligtelse til i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra d), første afsnit, at levere til licenshaverne, når de anmoder herom.
- 184 Det må således fastslås, at genforhandlingsklausulen vil kunne påvirke effektiviteten af de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn på to måder. For det første vil klausulen kunne medføre en senere ændring af tilsagnene og således

skade licenshavernes velerhvervede rettigheder, som er opnået i kraft af de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn. For det andet er genforhandlingsklausulen, allerede fordi den giver mulighed for en senere ændring af tilsagnene, egnet til at afskrække virksomhederne fra at anmode om en licens til Moulinex-mærket.

- 185 Sagsøgerens klagepunkter og argumenter skal behandles under hensyntagen til begge disse aspekter.
- 186 I den udstrækning, sagsøgeren ved dette klagepunkt lægger Kommissionen til last, at denne har accepteret genforhandlingsklausulen og dermed også, at klausulen kan føre til en revision af de ved godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn, bemærkes for det første, at de franske konkurrencemyndigheder ved deres afgørelse af 8. juli 2002, som blev truffet efter henvisning, har godkendt den pågældende fusion uden at kræve afgivelse af tilsagn.
- 187 Det må således fastslås, at SEB, som Kommissionen med rette har anført i sine svar på Rettens skriftlige spørgsmål, ikke kan påberåbe sig anvendelsen af tilsagnetenes punkt 2, litra g), idet anvendelsen af denne bestemmelse kræver, at de franske konkurrencemyndigheders godkendelse er betinget af, at der afgives tilsagn.
- 188 Da sagsøgerens klagepunkt således på det tidspunkt, hvor Retten skal tage stilling, er blevet genstandsløst, er det ikke fornødent at tage stilling til det.
- 189 Selv om de franske konkurrencemyndigheder havde gjort godkendelsen af fusionen betinget af, at der blev afgivet tilsagn, skal det bemærkes, at da en revision af de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn i henhold til tilsagnetenes punkt 2, litra g), kræver en forudgående anmodning herom fra SEB's

side, ville sagsøgerens retsstilling i forbindelse med nærværende sag ikke være blevet berørt, hvorfor det ville have været nødvendigt at afvise klagepunktet.

- 190 Sagsøgerens retsstilling ville nemlig kun være blevet berørt, hvis SEB havde indgivet en anmodning om genforhandling, og hvis Kommissionen som følge heraf havde ændret de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn. I så fald ville sagsøgeren i givet fald skulle have anlagt et annulationssøgsmål ved Retten. Et sådant søgsmål ville ikke have vedrørt tilsagnenes punkt 2, litra g), men Kommissionens nye beslutning om at ændre de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn.
- 191 For så vidt sagsøgeren ved dette klagepunkt lægger Kommissionen til last, at denne har accepteret genforhandlingsklausulen, fordi klausulen blot ved at være indeholdt i godkendelsesbeslutningen vil kunne afskrække virksomhederne fra at anmode om licens, bemærkes for det andet, at virkningerne af denne klausul for de pågældende virksomheder på tidspunktet for vedtagelsen af godkendelsesbeslutningen bør undersøges.
- 192 Retten skal bemærke, at genforhandlingsklausulen på tidspunktet for vedtagelsen af godkendelsesbeslutningen alene kunne påvirke retsstillingen for potentielle ansøgere om licens til Moulinex-mærket, fordi der på det pågældende tidspunkt herskede usikkerhed med hensyn til udfaldet af sagsbehandlingen hos de franske konkurrencemyndigheder.
- 193 Denne usikkerhed ville dog forsvinde, når de franske konkurrencemyndigheder traf deres afgørelse. Det fremgår således, at genforhandlingsklausulen ikke forhindrede, men højst forsinkede indgåelsen af aftaler om Moulinex-licenser indtil det tidspunkt, hvor de virksomheder, der havde vist interesse i at få tildelt licenser, fik kendskab til udfaldet af sagsbehandlingen i Frankrig.

- 194 Denne forsinkelse var dog ikke ubegrænset. Ifølge artikel 9, stk. 6, i forordning nr. 4064/89 skal offentliggørelsen af rapporterne eller bekendtgørelsen af konklusionerne af den pågældende kompetente myndigheds undersøgelse af transaktionen foreligge senest fire måneder efter Kommissionens henvisning. Hertil kommer, at der i henhold til tilsagnenes punkt 1, litra h), er fastsat en række frister for SEB's indgåelse af licensaftaler, frister, som kan forlænges under særlige omstændigheder. Under retsmødet har parterne oplyst Retten om, at der netop er indrømmet en sådan forlængelse for at give licensansøgerne mulighed for at få kendskab til udfaldet af sagsbehandlingen hos de franske konkurrencemyndigheder. Endelig hedder det i punkt 2, litra e), nr. iv), at såfremt SEB ikke har indgået licensaftalerne inden for de i punkt 1, litra h), fastsatte frister, vil en befuldmægtiget indgå aftalerne på SEB's vegne.
- 195 Tilsagnenes punkt 2, litra g), synes således ikke at kunne skade effektiviteten af tilsagnene på tidspunktet for beslutningens vedtagelse, og sagsøgerens klagepunkt er således i denne henseende ubeføjet.

h) Ingen licens i Italien, Spanien og Finland

Parternes argumenter

- 196 Under retsmødet har De'Longhi gjort gældende, at tilsagnene ikke fjernede den alvorlige tvivl med hensyn til fusionens forenelighed med fællesmarkedet hvad angår visse af de relevante markeder i Italien, Spanien og Finland.

- 197 Hvad angår de relevante markeder i Italien har De'Longhi således anført, at i henhold til selve godkendelsesbeslutningen vil den nye enhed få markedsandele på over 40% på tre af de relevante produktmarkeder, nemlig markederne for foodprocessorer, apparater til »informal meals«, og elkedler. Men ifølge De'Longhi har Kommissionen ikke krævet nogen tilsagn for denne medlemsstat. Efter i 121. betragtning til beslutningen at have fundet, at fusionen vil have ubetydelige følger for konkurrencen på markedet for foodprocessorer, idet den nye enhed vil være udsat for konkurrence bl.a. fra Braun (10%-20%), Philips (0%-10%) og De'Longhi (0%-10%), har Kommissionen i 123. betragtning konkluderet, at fusionen ikke giver anledning til alvorlig tvivl på markederne for elkedler og apparater til »informal meals«, idet disse markeder hver især kun repræsenterer 0%-5% af den samlede værdi af markedet for små elektriske husholdningsapparater til brug i køkkenet, og at detailhandlerne derfor vil kunne straffe ethvert forsøg på konkurrencebegrænsende adfærd på disse markeder ved, at der købes færre SEB- og Moulinex-produkter på de øvrige markeder, hvor den fusionerede enhed har 90%-100% af sin omsætning. Ifølge Kommissionen bevirker denne mulighed, at det ikke vil være økonomisk fordelagtigt for fusionsparterne at forhøje priserne på de to pågældende markeder.
- 198 De'Longhi har påpeget, at Kommissionen har ræsonneret på samme måde hvad angår de relevante markeder i Spanien (115.-117. betragtning) og Finland (118.-120. betragtning).
- 199 Ifølge De'Longhi er der intet belæg for at ræsonnere på denne måde. Tværtimod finder selskabet, at detailhandlerne inden for supermarkedsektoren i stedet for at træffe gengældelsesforanstaltninger vil foretrække at samarbejde med SEB for at holde leverandører, der konkurrerer med SEB, og som ikke er i stand til at tilbyde de samme leveringsvilkår som SEB, ude fra supermarkedsektoren.
- 200 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at De'Longhis argumenter skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 201 Det fremgår af sagsøgerens svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten, hvori sagsøgeren anmodes om nærmere at forklare klagepunktet om, at en række medlemsstater ikke er omfattet af tilsagnene, at sagsøgeren ikke anfægter analysen af de relevante markeder i Italien, Spanien og Finland som sådan, men alene kritiserer, at Kommissionen ikke har undersøgt vekselvirkningen mellem de forskellige nationale markeder.
- 202 De'Longhi har imidlertid netop anfægtet Kommissionens analyse af de relevante markeder i Italien, Spanien og Finland ved de ovenfor anførte argumenter.
- 203 Retten finder, at De'Longhi herved har ændret sagens rammer, således som disse er fastlagt i stævningen. Ganske vist er artikel 40, stk. 4, i EF-statutten for Domstolen og procesreglementets artikel 116, stk. 3, ikke til hinder for, at en intervenient fremfører andre anbringender end den part, til støtte for hvem han indtræder i sagen, idet enhver anden fortolkning vil indebære, at interventionen begrænses til en gentagelse af de i stævningen fremførte argumenter. Men bestemmelserne kan ikke antages at give intervenienten mulighed for at ændre eller fordreje sagens rammer som fastlagt i stævningen ved at fremføre nye anbringender (jf. i denne retning Domstolens dom af 23.2.1961, sag 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 211, org.ref.: Rec. s. 1, på s. 37, af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 22, og af 8.7.1999, sag C-245/92 P, Chemie Linz mod Kommissionen, Sml. I, s. 4643, præmis 32; Rettens dom af 8.6.1995, sag T-459/93, Siemens mod Kommissionen, Sml. II, s. 1675, præmis 21, af 25.6.1998, forenede sager T-371/94 og T-394/94, British Airways m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2405, præmis 75, af 1.12.1999, forenede sager T-125/96 og T-152/96, Boehringer mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 3427, præmis 183, og af 28.2.2002, sag T-395/94, Atlantic Container Line m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 875, præmis 382).

- 204 Da intervenienterne i henhold til procesreglementets artikel 116, stk. 3, indtræder i sagen, som den foreligger ved deres intervention, og da påstandene i deres begæring om intervention i henhold til artikel 40, stk. 4, i EF-statutten for Domstolen kun kan gå ud på at understøtte en påstand fremsat af en af parterne i hovedsøgsmålet, finder Retten derfor ikke, at De'Longhi som intervenient er beføjet til at fremsætte anbringendet om manglende licens i Italien, Spanien og Finland. Dette anbringende, som er fremsat af intervenienten, må derfor afvises fra realitetsbehandling.
- 205 Det skal i øvrigt bemærkes, at hvis Retten skulle behandle anbringendet og i givet fald tiltræde dette, vil dette kunne medføre tilsidesættelse af retten til kontradiktion under retssagen. Da der er tale om en hasteprocedure med hjemmel i procesreglementets artikel 76 a, da det pågældende anbringende ikke som foreskrevet i denne bestemmelses stk. 2 er fremsat i et skriftligt indlæg som omhandlet i procesreglementets artikel 116, stk. 4, og da anbringendet nødvendigvis og uundgåeligt blev fremsat for første gang under retsmødet, kan det skade Kommissionens ret i henhold til kontradiktionsprincippet til at udtale sig om dette spørgsmål (jf. i denne retning Domstolens dom af 10.1.2002, sag C-480/99 P, Plant m.fl. mod Kommissionen og South Wales Small Mines, Sml. I, s. 277, præmis 24 og 33, og af 14.5.1998, sag C-259/96 P, Rådet mod De Nil og Impens, Sml. I, s. 2915, præmis 31).
- 206 Følgelig må dette anbringende forkastes.

i) Opdeling af markedet for Moulinex-mærket

Parternes argumenter

- 207 Under retsmødet har De'Longhi for første gang gjort gældende, at de i godkendelsesbeslutningen accepterede tilsagn fører til en opdeling af markedet

for Moulinex-mærket. De'Longhi har fremhævet, at denne opdeling af markedet forstærkes ved tilsagnet punkt 1, litra c), sidste afsnit, hvori det forbydes licenshaverne at eksportere de produkter, de markedsfører under Moulinex-mærket, til de øvrige licenshaveres og SEB's områder.

- 208 Ifølge De'Longhi er en sådan markedsopdeling ikke omfattet af Kommissionens forordning (EF) nr. 240/96 af 31. januar 1996 om anvendelse af traktatens artikel [81], stk. 3, på visse kategorier af teknologioverførselsaftaler (EFT L 31, s. 2), hvorfor den er forbudt ved artikel 81, stk. 1.
- 209 Da De'Longhi har henledt Kommissionens opmærksomhed på dette problem under den administrative procedure, finder De'Longhi, at Kommissionen burde have kontrolleret, om tilsagnene giver anledning til tvivl i denne henseende.
- 210 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at De'Longhis argumenter skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 211 Retten skal bemærke, at De'Longhi ved at hævde, at tilsagnene medfører en opdeling af markedet for Moulinex-mærket, har påberåbt sig et anbringende, som sagsøgeren ikke har fremført.

- 212 Ganske vist er artikel 37, stk. 4, i EF-statutten for Domstolen og procesreglementets artikel 116, stk. 3, ikke til hinder for, at en intervenient fremfører andre argumenter end den part, til støtte for hvem han indtræder i sagen, idet enhver anden fortolkning vil indebære, at interventionen begrænses til en gentagelse af de i stævningen fremførte argumenter. Men bestemmelserne kan ikke antages at give intervenienten mulighed for at ændre eller forandre sagens rammer som fastlagt i stævningen ved at fremføre nye anbringender (jf. i denne retning dommen i sagen *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mod Den Høje Myndighed*, i sagen *CIRFS m.fl. mod Kommissionen*, præmis 22, i sagen *Chemie Linz mod Kommissionen*, præmis 32, i sagen *Siemens mod Kommissionen*, præmis 21, i sagen *British Airways m.fl. mod Kommissionen*, præmis 75, i sagen *Boehringer mod Rådet og Kommissionen*, præmis 183, og i sagen *Atlantic Container Line m.fl. mod Kommissionen*, præmis 382).
- 213 Da intervenienterne i henhold til procesreglementets artikel 116, stk. 3, indtræder i sagen, som den foreligger ved deres intervention, og da påstandene i deres begæring om intervention i henhold til artikel 40, stk. 4, i statutten for Domstolen kun kan gå ud på at understøtte en påstand fremsat af en af parterne i hovedsøgsmålet, finder Retten derfor ikke, at De'Longhi som intervenient er beføjet til at fremsætte anbringendet om den opdeling af markedet, som tilsagnene medfører. Dette anbringende, som er fremsat af intervenienten, må derfor afvises.
- 214 Selv om intervenientens anbringende kunne antages til realitetsbehandling, ville det ikke kunne tages til følge.
- 215 Det fremgår af artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 4064/89, at når Kommissionen som led i sin vurdering af en fusions forenelighed med fællesmarkedet vurderer, om en fusion skaber eller styrker en dominerende stilling, jf. samme bestemmelses stk. 2, skal Kommissionen »[tage hensyn til] nødvendigheden af at bevare og

udvikle en effektiv konkurrence inden for fællesmarkedet navnlig på baggrund af alle de berørte marketers struktur samt den reelle eller potentielle konkurrence fra virksomheder, der er beliggende i eller uden for Fællesskabet«.

216 Det er således korrekt, at Kommissionen som hævdet af De'Longhi ikke som led i anvendelsen af forordning nr. 4064/89 kan godkende tilsagn, der er i strid med traktatens konkurrencebestemmelser, idet de skader bevarelsen og udviklingen af en effektiv konkurrence inden for fællesmarkedet. I denne forbindelse skal Kommissionen vurdere tilsagnet forenelighed med fællesmarkedet bl.a. ud fra kriterierne i artikel 81, stk. 1 og 3, EF (som i forbindelse med artikel 83 EF udgør et af retsgrundlagene for forordning nr. 4064/89, jf. Rettens dom af 20.11.2002, sag T-251/00, Lagardère mod Kommissionen, Sml. I, s. 4825, præmis 85).

217 Det skal dog i den foreliggende sag for det første bemærkes, at i henhold til tilsagnet punkt 1, litra c), sidste afsnit, skal »licenshaveren eller licenshaverne forpligte sig til kun at markedsføre produkter under Moulinex-mærket på det eller de områder, deres licenser omfatter, og som produkterne er bestemt til«. I modsætning til hvad De'Longhi har hævdet, fremgår det ikke af denne klausul, at tilsagnet udtrykkeligt forbyder indehaverne af licenser til Moulinex-mærket at eksportere til de øvrige medlemsstater. Klausulen kan nemlig fortolkes således, at den blot forpligter licenshaverne til at markedsføre produkter af mærket Moulinex på det område, deres licens omfatter. En bestemmelse, som tvinger en licenshaver til at koncentrere salget af de af licensen omfattede produkter i sit eget område, har principielt hverken til formål eller til følge at begrænse konkurrencen i artikel 81, stk. 1, EF's forstand.

218 For det andet må det fastslås, at selv om den anfægtede klausul som hævdet af sagsøgeren skal fortolkes som et forbud mod, at licenshaverne eksporterer produkter af mærket Moulinex til andre medlemsstater, har De'Longhi ikke godtgjort, hvorledes denne klausul i den foreliggende sag kan være i strid med

artikel 81, stk. 1, EF. De'Longhi har nemlig ikke redegjort for, hvorledes den anfægtede klausul, i betragtning af, at de relevante produktmarkeder har national dimension, og at parallelimporten mellem medlemsstaterne har et ubetydeligt omfang, mærkbart skal kunne begrænse konkurrencen på det pågældende marked i Fællesskabet eller væsentligt påvirke handelen mellem medlemsstater i artikel 81, stk. 1, EF's forstand. Det følger som bekendt af fast retspraksis, at selv en aftale med absolut områdebeskyttelse falder uden for området for forbuddet i artikel 81, stk. 1, EF, når den kun påvirker markedet ubetydeligt (Domstolens dom af 28.4.1998, sag C-306/96, Javico, Sml. I, s. 1983, præmis 17, af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, *Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, Sml. s. 1825, præmis 85, og af 9.7.1969, sag 5/69, *Völk*, Sml. 1969, s. 69, org.ref.: Rec. s. 295, præmis 7).

- 219 De'Longhi har endvidere ikke godtgjort, at en indehaver af en Moulinex-licens, der ikke er beskyttet mod konkurrence fra andre licenshavere, i hvert fald ikke en aktiv konkurrence, inden for det geografiske område, han har fået tildelt, vil være parat til at acceptere risikoen ved at markedsføre produkter under det nævnte mærke sammen med sit eget mærke (»co-branding«). Det må erindres, at formålet med tilsagnene er at gøre det muligt for licenshaverne i en overgangsperiode, i hvilken de har ret til at anvende deres eget mærke sammen med Moulinex-mærket, at sikre en overgang fra Moulinex-mærket til deres egne mærker, således at disse vil kunne konkurrere effektivt med Moulinex-mærket efter overgangsperioden, når SEB igen er berettiget til at anvende Moulinex-mærket i de ni berørte medlemsstater. Det må antages, at den manglende beskyttelse af licenshaverne mod i hvert fald den aktive konkurrence fra de øvrige licenshavere på en sådan baggrund kan være til hinder for, at de mærker, der konkurrerer med Moulinex-mærket, styrkes, og således skade konkurrencen på det relevante marked inden for Fællesskabets område. I det omfang, bestemmelserne i den anfægtede klausul forbyder aktivt salg, kan de således ikke nødvendigvis anses for at begrænse konkurrencen i artikel 81, stk. 1, EF's forstand (jf. i denne retning Domstolens dom af 8.6.1982, sag 258/78, *Nungesser og Eisele mod Kommissionen*, Sml. s. 2015, præmis 57, og af 6.10.1982, sag 262/81, *Coditel m.fl.*, Sml. s. 3381, præmis 15).

- 220 Det følger heraf, at De'Longhis argumenter om, at tilsagnene medfører en opdeling af markedet, må forkastes.

j) Konklusion vedrørende det første anbringende

- 221 Det følger af det ovenfor anførte, at ingen af sagsøgerens klagepunkter eller argumenter er egnede til at godtgøre, at Kommissionen ved at godkende SEB's tilsagn afgivet i slutningen af fase I har begået en åbenbart skønsfejl.

- 222 Det første anbringende skal således forkastes i sin helhed.

Det andet anbringende om den for sene afgivelse af tilsagnene

a) Parternes argumenter

- 223 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at Kommissionen ikke burde have tilladt SEB at foretage væsentlige ændringer i sit forslag til løsninger efter markedsundersøgelsen, men i stedet burde have truffet en beslutning med hjemmel i artikel 6, stk. 1, litra c), i forordning nr. 4064/89.

- 224 Sagsøgeren har anført, at løsninger i fase I kun kan ændres ubetydeligt efter markedsundersøgelsen, fordi tilsagnene skal være »beregnet til at give et enkelt svar på et klart afgrænset konkurrenceproblem« (punkt 37 i meddelelsen om acceptable løsninger). I den foreliggende sag var de tilsagn, SEB oprindeligt havde foreslået i fase I, efter sagsøgerens opfattelse ganske og åbenbart utilstrækkelige.
- 225 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at sagsøgerens argumenter på dette punkt skal forkastes.

b) Rettens bemærkninger

- 226 Det skal erindres, at fusionsparterne har forelagt Kommissionen forslag til tilsagn tre gange i fase I, nemlig den 5. december 2001, den 18. december 2001 og endnu en gang på en ikke nærmere angivet dato før vedtagelsen af godkendelsesbeslutningen den 8. januar 2002.
- 227 Indholdet af de respektive tilsagn var i store træk følgende:

— I den oprindelige udgave af 5. december 2001 (herefter »den oprindelige udgave af tilsagnene«) blev der givet tilsagn om for en toårig periode at trække fem kategorier af de pågældende Moulinex-produkter tilbage fra hele EØS.

- I den ændrede udgave af 18. december 2001 (herefter »den ændrede udgave af tilsagnene«) blev der givet tilsagn om at indrømme en eksklusiv licens til Moulinex-mærket for en treårig periode ledsaget af et tilsagn om ikke at markedsføre produkter under Moulinex-mærket i yderligere ét år efter licensens udløb. Licensen og tilsagnet skulle gælde for samtlige produktkategorier i Belgien, Grækenland, Nederlandene og Portugal og for kategorien »frituregryder« i Tyskland, Østrig, Danmark, Norge og Sverige. Herudover blev licenshaverne pålagt en forpligtelse til at aftage varer i fire af de berørte produktkategorier fra licensgiveren.

- I den endelige udgave, der blev godkendt ved godkendelsesbeslutningen (herefter »den endelige udgave af tilsagnene«), gives der tilsagn om indrømmelse af en eksklusiv licens til Moulinex-mærket i en femårig periode ledsaget af et tilsagn om ikke at markedsføre produkter under Moulinex-mærket i yderligere tre år efter licensens udløb. Licensen og tilsagnet skulle gælde for samtlige kategorier af små elektriske husholdningsapparater i Østrig, Tyskland, Belgien, Danmark, Grækenland, Norge, Nederlandene, Portugal og Sverige. Herudover blev licenshaveren i Tyskland pålagt en forpligtelse til i en toårig periode at aftage én af de pågældende produktkategorier fra licensgiveren.

228 Det skal bemærkes, at artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98 bestemmer:

»Tilsagn, som de pågældende virksomheder har afgivet over for Kommissionen i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 4064/89, og som parterne ønsker taget i betragtning med henblik på en beslutning efter artikel 6, stk. 1, litra b), i den forordning, skal være Kommissionen i hænde senest tre uger efter datoen for modtagelsen af anmeldelsen.«

- 229 Da anmeldelsen af fusionen i den foreliggende sag fandt sted den 13. november 2001, udløb fristen for at afgive tilsagn over for Kommissionen i fase I den 5. december 2001 i henhold til den beregningsmetode, der er fastsat i artikel 6-9 og artikel 18, stk. 3, i forordning nr. 447/98. Den oprindelige udgave af tilsagnene blev således forelagt Kommissionen inden udløbet af den frist, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98.
- 230 Det er imidlertid ubestridt, at den oprindelige udgave af tilsagnene ikke er den, der i sidste instans blev accepteret af Kommissionen i godkendelsesbeslutningen. I henhold til 135. betragtning til godkendelsesbeslutningen gjorde den oprindelige udgave af tilsagnene det nemlig ikke muligt for Kommissionen at fjerne enhver alvorlig tvivl med hensyn til fusionens forenelighed med fællesmarkedet, idet den oprindelige udgave ikke gav mulighed for at sætte en anden markedsaktør ind i Moulinex' sted og ikke omfattede alle de markeder, hvor fusionen kunne give anledning til alvorlig tvivl.
- 231 Det er ligeledes ubestridt, at såvel den ændrede som den endelige udgave af tilsagnene blev fremlagt af fusionsparterne efter udløbet af den frist på tre uger, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98. Det skal derfor undersøges, om Kommissionen kunne acceptere tilsagnene uden at tilsidesætte sidstnævnte bestemmelse.
- 232 Med henblik på denne undersøgelse er det relevant først at betragte indholdet af de bestemmelser i forordning nr. 4064/89 og nr. 447/98, der finder anvendelse.
- 233 I henhold til artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98 skal fusionsparterne inden for en frist på tre uger forelægge Kommissionen de tilsagn, som de »ønsker taget i betragtning« med henblik på en beslutning vedtaget i slutningen af fase I.

- 234 Endvidere er det i artikel 10, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 4064/89 bestemt, at fase I forlænges til seks uger, hvis de deltagende virksomheder efter at have anmeldt fusionen afgiver tilsagn som omhandlet i artikel 6, stk. 2, i samme forordning, »som parterne ønsker taget i betragtning« med henblik på en beslutning, der skal vedtages i slutningen af fase I.
- 235 Det fremgår af ordlyden af disse bestemmelser, at den frist på tre uger, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98, er tænkt som en bindende frist for fusionsparterne, således at forstå, at hvis disse giver tilsagn efter udløbet af fristen, er Kommissionen ikke forpligtet til at tage hensyn til tilsagnene i fase I. Derimod fremgår det ikke af ordlyden af nævnte bestemmelser, at Kommissionen ikke må tage hensyn til sådanne sent afgivne tilsagn.
- 236 For at afgøre, om artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98 alligevel skal fortolkes på denne måde, er det nødvendigt at gennemgå bestemmelsens ordlyd på baggrund af de forfulgte mål.
- 237 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at denne bestemmelse er indført ved forordning nr. 447/98, som ophævede Kommissionens forordning (EF) nr. 3384/94 af 21. december 1994 om anmeldelser, frister og udtalelser i henhold Rådets forordning nr. 4064/89 (EFT L 377, s. 1) efter vedtagelsen af forordning nr. 1310/97. Ved sidstnævnte forordning blev der i forordning nr. 4064/89 indføjet bestemmelser om afgivelse af tilsagn i fase I. I 16. betragtning til forordning nr. 447/98 anfører Kommissionen, at fristerne for meddelelse af de i forordningen omhandlede tilsagn er nødvendige »for at give Kommissionen den fornødne tid til at foretage en tilbundsgående vurdering af tilsagn, der er afgivet med det formål at gøre fusionen forenelig med fællesmarkedet, og for at sikre en behørig høring af andre berørte parter, tredjeparter og myndigheder i medlemsstaterne«.

- 238 Det fremgår således af denne betragtning, at Kommissionen ved at indføre den frist, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98, har ønsket at sikre sig den fornødne tid til at vurdere tilsagnene og høre tredjeparter. Selv om dette mål nødvendigvis indebærer, at fristen i den nævnte bestemmelse er bindende for fusionsparterne, således at disse ikke har mulighed for at afgive tilsagn så tæt på udløbet af fase I, at Kommissionen ikke har den fornødne tid til at vurdere tilsagnene og høre tredjeparter, indebærer det til gengæld ikke, at fristen også er bindende for Kommissionen, idet denne alt efter omstændighederne udmærket kan skønne, at en kortere frist er tilstrækkelig til at foretage de nævnte vurderinger og høringer.
- 239 Heraf følger, at artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98 skal forstås således, at selv om fusionsparterne ikke kan tvinge Kommissionen til at tage hensyn til tilsagn og ændringer heraf, der er fremlagt efter udløbet af fristen på tre uger, skal Kommissionen, hvis denne skønner at have den fornødne tid til at gennemgå tilsagnene, kunne godkende fusionen på baggrund af disse tilsagn, også selv om ændringerne finder sted efter udløbet af fristen på tre uger.
- 240 Kommissionen var således berettiget til at acceptere den ændrede og den endelige udgave af tilsagnene også efter udløbet af den frist på tre uger, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98, idet denne frist ikke er bindende for Kommissionen.
- 241 Det må under alle omstændigheder fastslås, at Kommissionen, i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, ved at acceptere tilsagnene har fulgt de principper, den har fastlagt på dette område i sin meddelelse om acceptable løsninger.

242 Indledningsvis skal det i denne forbindelse understreges, at den nævnte meddelelse, i modsætning til, hvad Kommissionen har anført i sit svarskrift, ikke er fuldstændig retligt uforbindende. Kommissionen er nemlig bundet af de meddelelser, den har vedtaget som led i sit tilsyn med fusioner, såfremt disse ikke afviger fra traktatens bestemmelser og bestemmelserne i forordning nr. 4064/89 (jf. i denne retning Domstolens dom af 13.6.2002, sag C-382/99, Nederlandene mod Kommissionen, Sml. I, s. 5163, præmis 24, og af 26.9.2002, sag C-351/98, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 8031, præmis 53). I øvrigt kan Kommissionen ikke fravige de regler, den har pålagt sig selv (jf. bl.a. Rettens dom af 17.12.1991, sag T-7/89, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 1711, præmis 53).

243 I meddelelsen om acceptable løsninger har Kommissionen anført:

»37. Viser vurderingen, at de tilbudte tilsagn ikke er tilstrækkelige til at fjerne de konkurrenceproblemer, der er opstået i forbindelse med fusionen, underrettes parterne herom. Eftersom løsninger i fase I er beregnet til at give et enkelt svar på et klart afgrænset konkurrenceproblem, kan der kun accepteres begrænsede ændringer i de foreslåede tilsagn. Sådanne ændringer, der fremlægges som en omgående reaktion på resultatet af høringerne, omfatter præciseringer, detailforbedringer og/eller andre forbedringer, som sikrer, at tilsagnene er anvendelige og effektive.«

244 I den foreliggende sag er det klart, at de ændringer af den ændrede udgave, der er foretaget ved den endelige udgave af tilsagnene, er begrænsede ændringer som defineret i punkt 37 i meddelelsen om acceptable løsninger, hvilket ikke er blevet bestridt af sagsøgeren. I forhold til den foregående udgave er den endelige udgave af tilsagnene blot ændret ved, at den eksklusive licens' varighed og den efterfølgende ikke-markedsføringsperiode er blevet forlænget, at det princip, der er fastlagt for fire medlemsstater, nemlig at licensen skal omfatte samtlige små elektriske husholdningsapparater, er blevet udvidet til at omfatte yderligere fem

medlemsstater, og endelig at forpligtelsen til at aftage varer er blevet lempet. Disse ændringer vedrører alene det tidsmæssige, produktmæssige og geografiske anvendelsesområde for forpligtelser, der er fastsat i den ændrede udgave af tilsagnene, og kan derfor anses for begrænsede ændringer, som omfatter detailforbedringer og andre forbedringer af den ændrede udgave af tilsagnene som omhandlet i punkt 37 i meddelelsen om acceptable løsninger.

- 245 Hvad angår de ændringer, der er foretaget af den oprindelige udgave af tilsagnene ved den ændrede udgave af disse, og som består i at omdanne en forpligtelse til at trække Moulinex-mærket tilbage til en forpligtelse til at indrømme en eksklusiv licens til Moulinex-mærket, må det fastslås, at indrømmelse af en eksklusiv licens i lighed med tilbagetrækning af mærket medfører, at ejeren af Moulinex-mærket, i dette tilfælde SEB, fratages retten til at udnytte mærket i de pågældende områder. På denne baggrund kan den omstændighed, at indrømmelsen af en eksklusiv licens desuden giver en tredjepart mulighed for at anvende mærket, anses for en »forbedring« i forhold til den blotte tilbagetrækning af mærket.

- 246 I punkt 1, stk. 1, litra b), første afsnit, og punkt 1, stk. 2, litra b), første afsnit, i den ændrede udgave af tilsagnene forpligtede SEB sig endvidere til ikke at anvende Moulinex-mærket i ét år efter udløbet af licensaftalerne. Det var desuden i punkt 1, stk. 1, litra a), andet afsnit, og punkt 1, stk. 2, litra a), tredje afsnit, bestemt, at licenshaverne når som helst i licensperioden på tre år kunne ophøre med at anvende Moulinex-mærket og gå over til kun at bruge deres eget mærke. Disse bestemmelser ville indebære, at Moulinex-mærket blev trukket tilbage fra markedet i mindst ét år og, i hvert fald i teorien, i højst fire år. Efter vedtagelsen af den endelige udgave af tilsagnene er licensperioden blevet forlænget til fem år, mens den periode efter udløbet af licensaftalen, hvor SEB forpligter sig til ikke at anvende Moulinex-mærket, er blevet forlænget til tre år, således at Moulinex-mærket vil være trukket tilbage fra markedet i mindst tre år og, i hvert fald i teorien, i højst otte år. I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, fremgår det således, at den ændrede og den endelige udgave af tilsagnene ikke blot har erstattet den tilbagetrækning af mærket, der var foreskrevet i den oprindelige

udgave af tilsagnene, med en indrømmelse af licenser til at anvende Moulinex-mærket, men har forstærket tilbagetrækningen ved at forpligte SEB til at indrømme en licens. Også af denne årsag synes den ændrede og den endelige udgave af tilsagnene at være en »forbedring« i forhold til den oprindelige udgave af tilsagnene.

247 Hertil kommer, at selv om tredjeparter tilsyneladende ikke udtrykkeligt er blevet hørt om den oprindelige udgave af tilsagnene, kan denne forbedring anses for »en omgående reaktion på resultatet af høringerne« af tredjeparter, som sikrer, at tilsagnene er »anvendelige og effektive«. Sagsøgeren har nemlig selv som svar på spørgsmål 25 i spørgeskemaet til konkurrenterne fremhævet, at »der er to afgørende kriterier, der skal være opfyldt for at sikre en holdbar position på det berørte nationale marked: mærkeloyalitet og den strukturelle adgang til de forskellige distributionsnet«. I betragtning af dette svar er det logisk, at Kommissionen af høringen af tredjeparter har udledt, at en licens til Moulinex-mærket er en omgående reaktion på de af tredjeparterne påpegede problemer, idet en sådan licens i modsætning til en simpel tilbagetrækning af mærket gør det muligt at indsætte en virksomhed, der råder over et kendt mærke og har adgang til distributionskanalerne, i Moulinex' sted.

248 Det fremgår i øvrigt af sagens akter, at De'Longhi i et notat af 17. december 2001 »om SEB's eventuelle tilsagn« udtrykkeligt har meddelt Kommissionen, at »man i stedet for en overdragelse kunne kræve, at SEB forpligter sig til at indrømme licenser til tredjepartserhververe til at anvende Moulinex-mærket på alle de nationale markeder, hvor fusionen har særligt alvorlige konkurrencebegrænsende virkninger«. Ganske vist har De'Longhi, således som selskabet har gjort gældende under retsmødet, nuanceret denne holdning i sit svar af 3. januar 2002 på spørgeskemaet om tilsagnene, men ikke desto mindre udgør denne holdning et indicium, der synes at bekræfte, at Kommissionen med god ret kunne betragte forpligtelsen til at indrømme licens som en omgående reaktion på høringerne af tredjeparter, idet De'Longhi selv har anbefalet denne mulighed, før den blev foreslået af SEB.

249 Af alle de ovenfor anførte grunde kan den ændrede og den endelige udgave af tilsagnene anses for begrænsede ændringer, som i henhold til punkt 37 i

meddelelsen om acceptable løsninger kan accepteres af Kommissionen efter udløbet af den frist, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 447/98.

250 Følgelig må det andet anbringende forkastes i sin helhed.

Konklusion vedrørende påstanden om annullation af godkendelsesbeslutningen

251 Af det ovenfor anførte fremgår det, at sagsøgerens påstand om annullation af godkendelsesbeslutningen ikke kan tages til følge.

2. Påstanden om annullation af henvisningsbeslutningen

252 Da Kommissionen har krævet påstanden om annullation af henvisningsbeslutningen afvist, skal Retten først tage stilling til, om sagsøgeren er berettiget til at anfægte beslutningen.

Formaliteten

253 Kommissionen har krævet sagsøgerens påstand afvist af to grunde. For det første har Kommissionen gjort gældende, at sagsøgeren ikke er umiddelbart og

individuellet berørt af henvisningsbeslutningen. For det andet finder Kommissionen ikke, at stævningen for så vidt angår påstanden om annullation af henvisningsbeslutningen opfylder procesreglementets formkrav.

a) Er sagsøgeren umiddelbart og individuelt berørt?

Parternes argumenter

254 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB og i henhold til procesreglementets artikel 114 gjort gældende, at påstanden må afvises i sin helhed, idet den vedrører henvisningsbeslutningen, som ikke er rettet til Philips, og som ikke umiddelbart og individuelt berører dette selskab.

255 Kommissionen har fremhævet, at henvisningsbeslutningen alene er rettet til Den Franske Republik, hvorfor Philips, der ikke er adressat for beslutningen, skal godtgøre, at selskabet er umiddelbart og individuelt berørt, jf. artikel 230, stk. 4, EF.

256 Kommissionen finder, at en henvisningsbeslutning vedtaget i henhold til artikel 9 er en »beslutning« i artikel 230 EF's forstand. Beslutningen er mere end en rent forberedende foranstaltning i en administrativ procedure, idet den definitivt overfører ansvaret for vurderingen af de aspekter af den anmeldte fusion, der er genstand for henvisningen, fra Kommissionen til den pågældende medlemsstats myndigheder.

- 257 Kommissionen har dog hævdet, at i modsætning til en beslutning vedtaget i henhold til artikel 6, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4064/89 (jf. f.eks. Rettens dom af 4.3.1999, sag T-87/96, *Assicurazioni Generali og Unicredito mod Kommissionen*, Sml. II, s. 203, og af 19.5.1994, sag T-2/93, *Air France mod Kommissionen*, Sml. II, s. 323) ændrer en beslutning vedtaget i henhold til samme forordnings artikel 9, som f.eks. henvisningsbeslutningen, ikke retsstillingen for tredjeparter som f.eks. Philips. Efter Kommissionens opfattelse påvirker en sådan beslutning retsstillingen for den medlemsstat, til hvilken fusionssagen er henvist. Kommissionen har ikke fremsat bemærkninger til spørgsmålet, om beslutningen kan påvirke de anmeldende parterets retsstilling.
- 258 For det første har Kommissionen påpeget, at en beslutning vedtaget i henhold til artikel 9 i forordning nr. 4064/89 indebærer, at de forskellige aspekter af den henviste fusion skal gennemgås af de nationale myndigheder. En sådan beslutning kan alene vedtages under de i artikel 9, stk. 2, litra a) og b), nævnte omstændigheder, som forudsætter, at der reelt er tale om et konkurrencespørgsmål, som de pågældende nationale myndigheder har forudsætningerne for at kunne behandle. Kommissionen har tilføjet, at en sag henvises til den pågældende medlemsstat, »således at dennes nationale lovgivning om konkurrence kan finde anvendelse« [artikel 9, stk. 3, litra b)], og at det i artikel 9, stk. 8, hedder, at »den pågældende medlemsstat [kun må] træffe de foranstaltninger, der er strengt nødvendige for at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på det pågældende marked«. Kommissionen har heraf udledt, at det konkurrencespørgsmål, der rejses i anmodningen om henvisning, skal behandles, og at henvisningsbeslutningen på ingen måde foregriber udfaldet af de nationale myndigheders sagsbehandling.
- 259 For det andet har Kommissionen understreget, at tredjeparter er helt udelukket fra den procedure, der er omhandlet i artikel 9 i forordning nr. 4064/89, idet denne er et rent bilateralt anliggende mellem Kommissionen og den medlemsstat, der har indgivet anmodningen. Efter Kommissionens opfattelse tyder dette i høj grad på, at lovgiver ikke fandt, at sådanne beslutninger påvirker tredjeparters retsstilling, idet lovgiver i modsat fald sandsynligvis ville have bestemt, at de skulle anmodes om at fremsætte deres bemærkninger.

- 260 I øvrigt vil Philips' retsstilling ifølge Kommissionen alene blive påvirket af den endelige beslutning, der vedtages af de franske myndigheder. Det er derfor umuligt at vide, hvilket udfald vurderingen af fusionens virkninger for det franske marked vil få, hvorfor ethvert søgsmål anlagt af Philips vedrørende situationen på dette marked vil foregribe sagens forløb og, for så vidt angår Kommissionen, være rettet mod den forkerte sagsøger. Kommissionen har tilføjet, at Philips vil råde over de muligheder, som foreligger i henhold til fransk lovgivning, for at anfægte de franske myndigheders stillingtagen i tilfælde af uenighed.
- 261 Kommissionen har derfor anfægtet samtlige sagsøgerens argumenter for, at påstanden kan antages til realitetsbehandling.
- 262 Hvad angår Philips' aktive deltagelse i sagsbehandlingen har Kommissionen mindet om, at tredjeparter er udelukket fra den fællesskabsprocedure, der fører til en henvisningsbeslutning. At Philips kraftigt har opfordret Kommissionen til ikke at imødekomme de franske myndigheders anmodning, kan ikke ændre ved dette. Såfremt Philips henviser til sin deltagelse i de franske myndigheders sagsbehandling, finder Kommissionen, at dette faktum kan være relevant, hvis selskabet ønsker at anfægte denne procedure i Frankrig, men er uden betydning for en sag om annullation af en beslutning vedtaget af en anden myndighed, nemlig Kommissionen.
- 263 Med hensyn til den omstændighed, at Kommissionen har vurderet den konkurrencemæssige situation under særlig hensyntagen til Philips som fusionsparternes største konkurrent, har Kommissionen anført, at Philips udtrykkeligt forbinder dette argument med godkendelsesbeslutningen. Kommissionen har heraf udledt, at Philips ikke påtænker at påberåbe sig argumentet under behandlingen af formalitetsindsigelsen vedrørende henvisningsbeslutningen. Philips har ganske ret i ikke at støtte sig til ordlyden af godkendelsesbeslutningen, når der er tale om et marked, som Kommissionen har overladt analysen af til en anden myndighed.

- 264 Hvad angår det forhold, at Philips var en af de (vragede) kandidater til at overtage visse Moulinex-aktiviteter, og at Philips' markedsstilling vil blive mærkbart berørt både af den franske ministers beslutning og af de betingelser, Kommissionen har fastsat med hjemmel i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 4064/89, har Kommissionen gentaget, at såfremt disse argumenter vedrører den beslutning, der skal træffes af de franske myndigheder, kan de være relevante i en sag anlagt af Philips til prøvelse af denne beslutning. Derimod har henvisningsbeslutningen på ingen måde påvirket Philips' stilling på det franske marked.
- 265 Af samtlige disse årsager har Kommissionen konkluderet, at sagen bør afvises i den udstrækning den er rettet mod henvisningsbeslutningen. Kommissionen har anmodet Retten om at tage særskilt stilling til denne formalitetsindsigelse, som er Kommissionens principale anbringende for så vidt angår henvisningsbeslutningen, og som er af stor betydning for Kommissionen, idet annullationssøgsmål af denne art, hvis de antages til realitetsbehandling, alvorligt vil kunne hæmme den effektive og hurtige behandling af de sager, som falder inden for forordningens anvendelsesområde.
- 266 Sagsøgeren finder med støtte fra De'Longhi, at selskabet er umiddelbart og individuelt berørt af henvisningsbeslutningen, og at dets påstand om annullation af henvisningsbeslutningen derfor skal antages til realitetsbehandling.

Rettens bemærkninger

- 267 Kommissionen har ved sin formalitetsindsigelse ikke bestridt, at henvisningsbeslutningen er en beslutning, der kan gøres til genstand for et annullationssøgsmål. Kommissionen finder derimod, at påstanden må afvises, idet sagsøgeren ikke har godtgjort, at selskabet er umiddelbart og individuelt berørt af henvisningsbeslutningen.

268 Som bekendt hedder det i artikel 230, stk. 4, EF, at »[e]nhver fysisk eller juridisk person kan [...] indbringe klage over beslutninger, der retter sig til ham, samt over beslutninger, som, skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt«.

269 Sagsøgeren er ikke adressat for henvisningsbeslutningen, som er rettet til den medlemsstat, der har begæret sagen henvist i henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 4064/89. Derfor må det undersøges, om sagsøgeren er umiddelbart og individuelt berørt af beslutningen.

— Umiddelbar interesse

270 Kommissionen har i sin formalitetsindsigelse hævdet, at selv om henvisningsbeslutningen har retlige virkninger for den pågældende medlemsstat, har den det ikke for tredjeparter, idet den på ingen måde foregriber den endelige beslutning vedrørende sagens realitet, som de franske konkurrencemyndigheder vil træffe vedrørende de aspekter af fusionen, de har fået henvist. Alene denne beslutning vil efter Kommissionens opfattelse kunne påvirke sagsøgerens konkurrencemæssige stilling på de relevante markeder i Frankrig.

271 Kommissionen har således bestridt, at henvisningsbeslutningen berører sagsøgeren umiddelbart.

272 Det fremgår af fast retspraksis, at den anfægtede fællesskabsretsakt — for at en borger som sagsøger kan anses for umiddelbart berørt af den — umiddelbart skal have indvirkning på den pågældendes retsstilling, og dens gennemførelse skal

ske helt automatisk, udelukkende i medfør af fællesskabsreglerne og uden anvendelse af andre mellemkommende regler (jf. bl.a. Domstolens dom af 5.5.1998, sag C-386/96 P, Dreyfus mod Kommissionen, Sml. I, s. 2309, præmis 43, og Rettens dom af 22.11.2001, sag T-9/98, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie mod Kommissionen, Sml. II, s. 3367, præmis 47).

- 273 Dette gælder bl.a., når adressaterne kun har en rent teoretisk mulighed for at undlade at efterkomme denne retsakt, og der ikke er nogen tvivl om, at de vil give retsakten virkninger efter dens indhold (Domstolens dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207, præmis 8-10, samt dommen i sagen Dreyfus mod Kommissionen, præmis 44).
- 274 I den foreliggende sag skal Retten derfor undersøge, om henvisningsbeslutningen umiddelbart og uden videre kan få retlige virkninger for sagsøgeren, eller om de retlige virkninger derimod vil opstå som følge af den beslutning, de franske konkurrencemyndigheder træffer efter at have fået henvist sagen.
- 275 Retten er enig med Kommissionen i, at henvisningsbeslutningen ikke umiddelbart vil kunne påvirke sagsøgerens konkurrencemæssige stilling på de relevante markeder i Frankrig. I godkendelsesbeslutningen har Kommissionen nemlig ikke taget stilling til fusionens forenelighed med fællesmarkedet hvad angår dens virkninger for de relevante markeder i Frankrig, men har henvist behandlingen af dette spørgsmål til de franske konkurrencemyndigheder, som anmodede herom den 7. december 2001. Ifølge artikel 9, stk. 3, første afsnit, litra b), i forordning nr. 4064/89 skal de franske myndigheder undersøge fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig på baggrund af deres nationale lovgivning om konkurrence. De eneste forpligtelser, som forordning nr. 4064/89 pålægger de franske konkurrencemyndigheder i denne forbindelse, er dels, at myndighederne skal tage stilling til sagen senest fire måneder efter Kommissionens henvisning, jf. artikel 9, stk. 6, dels, at de kun må træffe »de foranstaltninger, der er strengt nødvendige for at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på det

pågældende marked«, jf. artikel 9, stk. 8. Da disse forpligtelser imidlertid ikke siger noget nøjagtigt eller sikkert om, hvilket resultat de franske konkurrencemyndigheder vil nå frem til efter behandlingen af realiteten, må det fastslås, at henvisningsbeslutningen ikke umiddelbart kan påvirke sagsøgerens konkurrencemæssige stilling på de relevante markeder i Frankrig, idet alene de franske konkurrencemyndigheders endelige beslutning kan have sådanne virkninger.

276 Heraf kan dog ikke udledes, at henvisningsbeslutningen ikke berører sagsøgeren umiddelbart. Spørgsmålet, om en tredjepart er direkte berørt af en fællesskabsretsakt, som ikke er rettet til ham, skal vurderes på baggrund af formålet med den pågældende retsakt. En henvisningsbeslutning har ikke til formål at tage stilling til fusionens virkninger for de relevante markeder, der er genstand for henvisningsbeslutningen, men at overføre ansvaret for undersøgelsen af visse af fusionens aspekter til de nationale myndigheder, der har anmodet herom, således at deres nationale lovgivning om konkurrence kan finde anvendelse. I betragtning af dette formål er det i den foreliggende sag uden betydning, at henvisningsbeslutningen ikke umiddelbart påvirker sagsøgerens konkurrencemæssige stilling på de relevante markeder i Frankrig.

277 For at vurdere, om sagsøgeren er umiddelbart berørt af henvisningsbeslutningen, skal det blot undersøges, om henvisningsbeslutningen, for så vidt den har til formål at henvise behandlingen af en del af fusionen til de franske konkurrencemyndigheder, umiddelbart og uden videre kan få retlige virkninger for sagsøgeren.

278 I denne forbindelse skal Retten bemærke, at i henhold til artikel 1, stk. 1, og artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 4064/89 finder denne forordning principielt alene anvendelse på fusioner af fællesskabsdimension som defineret i forordningens artikel 1, stk. 2 og 3. Medlemsstaternes nationale konkurrencelovgivning kan således i henhold til artikel 21, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 4064/89 principielt ikke anvendes på fusioner af fællesskabsdimension.

- 279 I den foreliggende sag har Kommissionen ved at henvise behandlingen af visse aspekter af den pågældende fusion til de franske konkurrencemyndigheder afsluttet den procedure i henhold til forordning nr. 4064/89, der blev indledt med anmeldelsen af aftalen om SEB's delvise erhvervelse af Moulinex-aktiver, idet Kommissionen fastslog, at de betingelser for henvisningen, der er fastsat i forordningens artikel 9, stk. 2, litra a), er opfyldt, dvs. at »[fusionen] truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i denne medlemsstat, der på enhver måde fremstår som et særskilt marked«. Ifølge artikel 9, stk. 3, første afsnit, litra b), i forordning nr. 4064/89 skal Kommissionen, hvis den finder, at der foreligger et sådant specifikt marked og en sådan trussel, henvise hele den fusion, der har fællesskabsdimension, eller en del af den, til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, således at dennes nationale konkurrencelovgivning kan finde anvendelse.
- 280 Den henvisningsbeslutning, der er genstand for den foreliggende sag, har således til følge dels at udelukke anvendelsen af forordning nr. 4064/89 på den del af fusionen, der er genstand for henvisningen, dels at overlade eneansvaret for kontrollen af denne del af fusionen til de franske konkurrencemyndigheder, som tager stilling på grundlag af deres nationale konkurrencelovgivning.
- 281 Det må fastslås, at henvisningsbeslutningen derved påvirker sagsøgerens retsstilling.
- 282 Henvisningsbeslutningen har nemlig ved henvisningen til den nationale konkurrencelovgivning fastslået, efter hvilke kriterier lovligheden af den pågældende fusion skal vurderes, samt hvilken procedure og hvilke eventuelle sanktioner der skal finde anvendelse på fusionen, og har derved ændret sagsøgerens retsstilling ved at fratage sagsøgeren muligheden for at lade Kommissionen undersøge lovligheden af den pågældende fusion i henhold til forordning nr. 4064/89 (jf. i analogi hermed dommen i sagen Assicurazioni Generali og Unicredito mod Kommissionen, præmis 37-44).

- 283 Kontrollen med en fusion, der er gennemført på grundlag af en national lovgivning, kan imidlertid med hensyn til sin rækkevidde og virkninger ikke sidestilles med den kontrol, der udøves af Kommissionen i henhold til forordning nr. 4064/89 (Rettens dom af 24.3.1994, sag T-3/93, Air France mod Kommissionen, Sml. II, s. 121, præmis 69).
- 284 Ved at afslutte proceduren i henhold til forordning nr. 4064/89 har henvisningsbeslutningen endvidere til følge at fratage tredjeparter de processuelle rettigheder, der tillægges dem ved artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89, og som de kunne have udnyttet, hvis Kommissionen havde indledt fase II.
- 285 Ved den nævnte beslutning forhindrer Kommissionen endelig tredjeparter i at påberåbe sig den retslige beskyttelse, traktaten giver dem. Ved at henvise undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante franske markeder til de franske konkurrencemyndigheder, som tager stilling på grundlag af deres nationale konkurrencelovgivning, fratager Kommissionen nemlig tredjeparter muligheden for senere under henvisning til artikel 230 EF at anfægte de franske myndigheders vurderinger på dette punkt for Retten, mens Kommissionens vurderinger, hvis sagen ikke var blevet henvist, derimod kunne have været anfægtet ved Retten.
- 286 Da henvisningsbeslutningen har til følge at fratage sagsøgeren muligheden for at anvende forordning nr. 4064/89 og de processuelle rettigheder, forordningen tillægger tredjeparter, samt den retslige beskyttelse i henhold til traktaten, må henvisningsbeslutningen således anses for at påvirke sagsøgerens retsstilling.
- 287 Denne påvirkning må anses for at være umiddelbar, idet henvisningsbeslutningen ikke kræver nogen yderligere gennemførelsesforanstaltning for at give henvisningen virkning. Når først henvisningsbeslutningen er vedtaget af Kommissionen, får henvisningen nemlig umiddelbar virkning for den pågældende medlemsstat,

som herved bliver beføjet til at vurdere den del af fusionen, der er genstand for henvisningen, på baggrund af sin nationale konkurrencelovgivning

- 288 Hertil kommer, at det i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 4064/89 er de franske myndigheder, der har anmodet Kommissionen om at henvise undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig til dem. Under disse omstændigheder var det udelukket, at de franske myndigheder ikke ville reagere på henvisningsbeslutningen, hvilket i den foreliggende sag i øvrigt bekræftes af, at de franske konkurrencemyndigheder den 8. juli 2002 traf deres endelige beslutning med hensyn til de henviste aspekter af fusionen.
- 289 Det må således antages, at henvisningsbeslutningen berører sagsøgeren umiddelbart.
- 290 Denne konklusion anfægtes ikke af, at sagsøgeren som fremhævet af Kommissionen kunne have anlagt sag til prøvelse af den nationale myndigheds beslutning for de nationale retter og eventuelt her have anmodet om at få spørgsmålet forelagt Domstolen til præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF. At der er retsmidler på nationalt plan, der eventuelt kan anvendes, kan ikke udelukke, at der i henhold til artikel 230 EF kan anlægges direkte søgsmål ved EF's retsinstanser til prøvelse af lovligheden af en beslutning truffet af en EF-institution (dommen i sagen Air France mod Kommissionen, præmis 69).

— Individuel interesse

- 291 Det skal bemærkes, at andre end adressaterne for en beslutning kun kan gøre gældende, at de er individuelt berørt, såfremt beslutningen rammer dem på grund

af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som en adressat (jf. bl.a. Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, på s. 414, org.ref.: Rec. s. 197, på s. 223, og af 25.7.2002, sag C-50/00 P, Union de Pequeños Agricultores mod Rådet, Sml. I, s. 6677, præmis 36).

292 I den foreliggende sag har Kommissionen ikke bestridt, at sagsøgeren er individuelt berørt af godkendelsesbeslutningen. Det er nemlig ubestridt, at sagsøgeren er en af de største nuværende konkurrenter til fusionsparterne på de relevante markeder. I 32. betragtning nævner godkendelsesbeslutningen således sagsøgeren som en af de virksomheder, som i lighed med SEB, Moulinex, Bosch, Braun og De'Longhi tilbyder et bredt udvalg af små elektriske husholdningsapparater og opererer i hele Europa. I øvrigt har Kommissionen flere gange i godkendelsesbeslutningen, bl.a. i 51., 57., 65. og 75. betragtning, vurderet fusionen under hensyntagen til bl.a. sagsøgerens stilling. Endelig har sagsøgeren aktivt deltaget i den eneste afholdte administrative procedure, som har ført til vedtagelsen af godkendelsesbeslutningen, og har i den forbindelse fremsat bemærkninger, som har kunnet påvirke Kommissionens vurdering af fusionen og de tilsagn, der er afgivet for at afhjælpe de konkurrencemæssige problemer i forbindelse med fusionen.

293 Kommissionen har imidlertid gjort gældende, at disse forhold ganske vist individualiserer sagsøgeren i den del af sagen, der vedrører annullation af godkendelsesbeslutningen, men er uden betydning for behandlingen af formaliteten i forbindelse med den del af sagen, der vedrører annullation af henvisningsbeslutningen.

294 Dette argument kan ikke tiltrædes.

- 295 Da sagsøgeren er individuelt berørt af godkendelsesbeslutningen, jf. de ubestridte omstændigheder, der er gennemgået ovenfor, må det nemlig fastslås, at sagsøgeren, hvis der ikke havde fundet henvisning sted, ved at anlægge annullationssøgsmål på grundlag af artikel 230 EF kunne have anfægtet Kommissionens vurdering af fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig.
- 296 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at selv om Kommissionen har hævdet, at godkendelsesbeslutningen ikke omhandler sagsøgerens stilling på de relevante markeder i Frankrig, har den dog ikke påstået, at sagsøgeren ikke er en af de vigtigste nuværende konkurrenter til fusionsparterne på de nævnte markeder. I henvisningsbeslutningen har Kommissionen i øvrigt i 34. betragtning udtrykkeligt anført, at sagsøgeren på de relevante franske markeder næst efter fusionsparterne har det største produktudvalg. De franske myndigheder nævner ligeledes i deres begæring om henvisning, at Philips-mærket er det »vigtigste« mærke, der konkurrerer med SEB's og Moulinex' mærker i Frankrig.
- 297 Da henvisningsbeslutningen har til følge, at sagsøgeren fratages muligheden for at lade Retten efterprøve en række vurderinger, som sagsøgeren ville have været berettiget til at anfægte for Retten, hvis der ikke var sket nogen henvisning, må det antages, at henvisningsbeslutningen berører sagsøgeren individuelt på samme måde, som sagsøgeren ville være blevet berørt af godkendelsesbeslutningen, hvis der ikke var sket nogen henvisning (jf. i analogi hermed Domstolens dom af 26.11.1996, sag C-68/95, T. Port, Sml. I, s. 6065, præmis 59).
- 298 Sagsøgeren må følgelig anses for at være individuelt berørt af henvisningsbeslutningen.

— Konklusion

299 Det fremgår af det ovenfor anførte, at sagsøgeren er umiddelbart og individuelt berørt af henvisningsbeslutningen.

300 Sagsøgeren er derfor beføjet til at anfægte lovligheden af den nævnte beslutning på grundlag af artikel 230 EF.

b) Spørgsmålet, om stævningen opfylder procesreglementets formforskrifter

Parternes argumenter

301 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB anført, at Philips, selv om selskabet har haft til hensigt at anlægge denne sag og begære sagen behandlet efter hasteproceduren i medfør af procesreglementets artikel 76 a, på intet tidspunkt har anmodet Kommissionen om en genpart (eller en ikke-fortrolig udgave) af henvisningsbeslutningen. Denne mangel på rettidig omhu har bevirket, at Philips har indgivet en mangelfuld stævning, idet den retsakt, der skal anfægtes, i strid med procesreglementets artikel 44, stk. 4, ikke er indleveret sammen med stævningen.

- 302 Under retsmødet har Kommissionen som svar på et spørgsmål herom fra Retten bekræftet, at den på dette grundlag ville rejse en formalitetsindsigelse rettet mod stævningen.

Rettens bemærkninger

- 303 I henhold til artikel 21, stk. 2, i EF-statutten for Domstolen, der gælder for Retten i medfør af procesreglementets artikel 44, stk. 4, skal stævningen i påkommende tilfælde ledsages af det aktstykke, der begæres kendt ugyldigt.
- 304 Det er i den foreliggende sag ubestridt, at stævningen ikke er ledsaget af henvisningsbeslutningen.
- 305 Det skal dog bemærkes, for det første at procesreglementet ikke bestemmer, at stævningen uden videre skal afvises, hvis den ikke er ledsaget af den anfægtede retsakt. I procesreglementets artikel 44, stk. 4, hedder det nemlig blot, at stævningen »i givet fald« skal ledsages af den anfægtede retsakt. Hertil kommer, at hvis stævningen ikke opfylder kravene i artikel 44, stk. 3-5, skal justitssekretæren i henhold til procesreglementets artikel 44, stk. 6, give sagsøgeren en rimelig frist til at berigtige stævningen. Sker dette ikke, afgør Retten, om undladelsen af at overholde disse formforskrifter skal medføre, at sagen afvises. I den foreliggende sag har justitssekretæren imidlertid ikke opfordret sagsøgeren til at berigtige stævningen.
- 306 For det andet har sagsøgeren, selv om selskabet i sine svar på Rettens skriftlige spørgsmål har erkendt ikke at have anmodet Kommissionen om en genpart af henvisningsbeslutningen, under retsmødet henvist til en skrivelse indeholdende en sådan anmodning, som Kommissionen har besvaret ved den 7. februar 2002 at

fremsende en genpart af godkendelsesbeslutningen, men ikke af henvisningsbeslutningen. Kommissionen har ikke bestridt dette. Kommissionen har imidlertid selv under retsmødet anført, at hvis der var fremsat en sådan anmodning, og hvis denne var blevet afvist af Kommissionen, ville den omstændighed, at henvisningsbeslutningen ikke ledsagede stævningen, ikke kunne medføre afvisning af stævningen.

- 307 Den formalitetsindsigelse, Kommissionen har rejst på dette punkt, må derfor forkastes.

c) Konklusion vedrørende formaliteten

- 308 Det fremgår af det ovenfor anførte, at sagen, for så vidt den vedrører annullation af henvisningsbeslutningen, kan antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 309 Sagsøgeren har fremført fire anbringender til støtte for påstanden om annullation af henvisningsbeslutningen. Det første anbringende vedrører tilsidesættelse af de principper, der ligger til grund for artikel 9 i forordning nr. 4064/89. Med sit andet anbringende gør sagsøgeren gældende, at Kommissionen ubegrundet har fraveget sin faste praksis med hensyn til artikel 9 i forordning nr. 4064/89. Det tredje anbringende vedrører tilsidesættelse af artikel 6, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 4064/89, for så vidt som henvisningsbeslutningen gør indgreb i godkendelsesbeslutningen. Det fjerde anbringende vedrører manglende begrundelse eller tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik.

310 I et svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten har sagsøgeren præciseret, at stævningens punkt 87 med overskriften »magtfordrejning og tilsidesættelse af forpligtelser i henhold til forordning nr. 4064/89« ikke udgør et særskilt anbringende, men alene har til formål at sammenfatte de foregående fire anbringender. Derfor er det ikke nødvendigt at behandle dette punkt i stævningen som et særskilt anbringende.

a) Første og andet anbringende om dels tilsidesættelse af de principper, der ligger til grund for artikel 9 i forordning nr. 4064/89, dels en ubegrundet fravigelse af fast praksis med hensyn til den nævnte bestemmelse

Parternes argumenter

311 For det første har sagsøgeren med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at trods ordlyden af artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 4064/89 — hvoraf det fremgår, at hvis betingelsen i artikel 9, stk. 2, er opfyldt, kan Kommissionen frit vælge enten selv at behandle sagen eller at henvise den relevante del af denne til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat — er denne valgfrihed for Kommissionen ikke ubegrænset.

312 Sagsøgeren har anført, at da forordning nr. 4064/89 blev vedtaget (og ændret), erklærede Rådet og Kommissionen:

»[N]år et særskilt marked udgør en væsentlig del af det fælles marked, bør den i artikel 9 fastsatte henvisningsprocedure kun finde anvendelse i undtagelses-tilfælde. Man bør nemlig gå ud fra princippet om, at en sammenslutning, der skaber eller styrker en dominerende stilling på en væsentlig del af det fælles

marked, skal erklæres for uforenelig med det fælles marked. Rådet og Kommissionen finder, at en sådan anvendelse af artikel 9 skal begrænses til de tilfælde, hvor den pågældende medlemsstats konkurrencehensyn ikke kan tilgodeses tilstrækkeligt på anden måde» (*»Fusionskontrol i Den Europæiske Union«*, Europa-Kommissionen, Bruxelles-Luxembourg, 1998, s. 54).

- 313 I den foreliggende sag finder sagsøgeren ikke, at der er noget, der tyder på, at Frankrigs interesser alene kan tilgodeses på passende måde ved en henvisning til de franske myndigheder.
- 314 Sagsøgeren har i denne forbindelse for det første fremhævet, dels at Kommissionen i godkendelsesbeslutningen (27. betragtning) ikke har anført, at de relevante nationale produktmarkeder havde forskellig struktur, dels at Kommissionen i nyere sager har vist, at den er i stand til at behandle konkurrenceproblemer, der opstår på det franske marked (jf. f.eks. sag COMP/M.2283 — Schneider/Legrand af 10.10.2001 og sag COMP/M.1628 — TotalFina/Elf af 9.2.2000).
- 315 For det andet har sagsøgeren hævdet, at henvisningsbeslutningen fraviger Kommissionens praksis, idet situationen på de i den foreliggende sag relevante nationale markeder ikke adskiller sig fra situationen på andre markeder hvad angår strukturen.
- 316 Sagsøgeren har påpeget, at da det på samtlige nationale markeder i samtlige medlemsstater er varemærkerne, der er nøglen til succes, og da der på ingen af de nationale markeder findes aktører, hvis mærkeportefølje når op på siden af SEB/Moulinex' portefølje, er det eneste, der adskiller de franske markeder fra de øvrige markeder, den omstændighed, at de franske markeder giver anledning til den alvorligste konkurrencemæssige tvivl, og at dette er et spørgsmål om omfanget snarere end om beskaffenheden. Sagsøgeren har gjort gældende, at dette ikke er en gyldig begrundelse for en delvis henvisning.

- 317 Tværtimod finder sagsøgeren, at spørgsmål, der giver anledning til så alvorlig tvivl på en lang række nationale markeder som spørgsmålene i den foreliggende sag, ikke bør splittes op i mindre dele, idet en sådan fragmentering blot bringer en sammenhængende vurdering af sagen og en gennemførelse af effektive korrigerende foranstaltninger i fare. For at illustrere dette har sagsøgeren henvist til sagen *Carnival Corporation/P & O Princess*, hvor Kommissionen har erklæret:

»Kommissionen har omhyggeligt afvejet argumenterne for og imod en sådan henvisning og har især noteret sig, at et rivaliserende tilbud om overtagelse af *P & O Princess* afgivet af *Royal Caribbean* i øjeblikket behandles af de britiske myndigheder. Da Kommissionens egen forudgående undersøgelse viste, at *Carnivals* påtænkte transaktion også rejste konkurrencemæssige betænkeligheder i andre medlemsstater, finder Kommissionen, at det under sådanne omstændigheder er bedre ikke at opsplitte sagen og foretage parallelle undersøgelser i Europa« (pressemeddelelse af 11.4.2002, IP/02/552).

- 318 De'Longhi har under retsmødet fremhævet, at den henvisningsprocedure, der er indført ved artikel 9 i forordning nr. 4064/89, er en fravigelse af princippet om Kommissionens enekompetence til at behandle fusioner af fællesskabsdimension. De'Longhi har hævdet, at hvis man skal undgå, at der opstår et alvorligt hul i fællesskabskontrollen med fusioner, må denne bestemmelse fortolkes på en sådan måde, at henvisningsproceduren ikke skader den ensartede anvendelse af fællesskabsretten og effektiviteten af de korrigerende foranstaltninger, Kommissionen træffer for at sikre, at konkurrencen ikke fordrejes i EU. Ifølge De'Longhi viser den omstændighed, at Kommissionen, når betingelserne i artikel 9, stk. 2, litra a), er opfyldt, i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, enten selv kan behandle fusionen eller henvise den til nationale myndigheder, på ingen måde, at Kommissionen råder over et vidt skøn, men derimod, at Kommissionen skal udvise tilbageholdenhed med hensyn til at anvende henvisningsproceduren, idet artikel 9, stk. 3, første afsnit, ikke forpligter Kommissionen til at henvise sagen.

- 319 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 320 Retten skal indledningsvis bemærke, at en henvisning ifølge artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 4064/89 kan finde sted i to forskellige tilfælde.
- 321 I det første tilfælde, som er omhandlet i artikel 9, stk. 2, litra a), skal den pågældende medlemsstat i sin anmodning om henvisning godtgøre, at »en fusion truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i denne medlemsstat, der på enhver måde fremstår som et særskilt marked«. I artikel 9, stk. 3, første afsnit, i forordning nr. 4064/89 hedder det, at hvis Kommissionen under hensyn til markedet for de pågældende varer eller tjenester og til det geografiske referencemarked finder, at der foreligger et sådant specifikt marked og en sådan trussel, »behandler den enten selv sagen med henblik på at bevare eller genoprette den effektive konkurrence på det pågældende marked«, (jf. litra a), eller »henviser [...] hele sagen eller en del af den til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, således at dennes nationale lovgivning om konkurrence kan finde anvendelse«, (jf. litra b).
- 322 I det andet tilfælde, der er omhandlet i artikel 9, stk. 2, litra b), skal den pågældende medlemsstat i sin anmodning om henvisning godtgøre, at »en fusion påvirker konkurrencen på et marked i denne medlemsstat, som på enhver måde fremstår som et særskilt marked og ikke udgør nogen væsentlig del af fællesmarkedet«. Artikel 9, stk. 3, andet afsnit, bestemmer: »I sager, hvor en medlemsstat har underrettet Kommissionen om, at en fusion påvirker konkurrencen på et særskilt marked på dens område, der ikke udgør en væsentlig del af fællesmarkedet, henviser Kommissionen hele eller en del af den sag, der vedrører dette særskilte marked, til den pågældende medlemsstat, såfremt den finder, at der består et sådant særskilt marked.«

323 I den foreliggende sag er det ubestridt, at de franske myndigheder under henvisning til artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89 har begæret en del af den pågældende fusionssag henvist med henblik på at undersøge fusionens virkninger for de relevante produktmarkeder i Frankrig. Ifølge henvisningsbeslutningen har Kommissionen fastslået, at betingelserne i denne bestemmelse er opfyldt, og har derfor i medfør af artikel 9, stk. 3, første afsnit, litra b), besluttet ikke selv at behandle fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig, men at henvise sagen til de franske konkurrencemyndigheder, der træffer afgørelse i sagen på grundlag af deres nationale konkurrencelovgivning.

324 I sine to første anbringender har sagsøgeren i det væsentlige lagt Kommissionen til last, at denne har henvist sagen i strid med artikel 9 i forordning nr. 4064/89. I et svar på et spørgsmål fra Retten har sagsøgeren under retsmødet bekræftet, at sagsøgeren ved disse anbringender gør gældende, at henvisningsbeslutningen er i strid med både artikel 9, stk. 2, litra a), og artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 4064/89.

325 For at afgøre, om disse anbringender skal tages til følge, må Retten for det første undersøge, om de betingelser for henvisning, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, litra a), er opfyldt i den foreliggende sag, og for det andet, om Kommissionen har anvendt artikel 9, stk. 3, korrekt, da den besluttede at henvise undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante franske markeder til de franske konkurrencemyndigheder i stedet for selv at behandle dette spørgsmål.

326 Hvad for det første angår opfyldelsen af de betingelser, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, litra a), skal det indledningsvis bemærkes, at de i denne bestemmelse fastsatte henvisningsbetingelser har retlig karakter og skal fortolkes på grundlag af objektive kriterier. Fællesskabets retsinstanser skal derfor under hensyntagen til både de konkrete omstændigheder i den forelagte tvist og den tekniske eller

komplekse karakter af Kommissionens vurderinger foretage en fuldstændig prøvelse med henblik på at afgøre, om en fusion er omfattet af artikel 9, stk. 2, litra a).

327 I denne forbindelse skal det fastslås, at for at Kommissionen kan henvise en fusion på grundlag af artikel 9, stk. 2, litra a), skal to betingelser ifølge den nævnte bestemmelse være opfyldt samtidigt. For det første skal fusionen true med at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i den pågældende medlemsstat. For det andet skal dette marked på enhver måde fremstå som et særskilt marked.

328 Med hensyn til den første betingelse har Kommissionen i 41. betragtning til henvisningsbeslutningen konkluderet, at fusionen »umiddelbart truer med at skabe en dominerende stilling, hvorved den effektive konkurrence bliver hæmmet betydeligt på markederne for små elektriske husholdningsapparater i Frankrig«.

329 Det fremgår af henvisningsbeslutningen, at Kommissionen støtter denne konklusion på fire forhold:

- For det første vil den nye enhed på de relevante franske markeder blive meget større end konkurrenterne. Ifølge 29.-32. betragtning gør Kommissionen især gældende, at parternes markedsandel på 11 af de relevante produktmarkeder vil overstige 60%, at den nye enhed vil være fire gange større end sin nærmeste konkurrent, og at begge fusionsparter allerede før fusionen havde en meget stærk stilling på markederne. Kommissionen udleder heraf, at fusionen ikke er en sammensmeltning af to mellemstore aktører, der herved kommer til at indtage førstepladsen i den pågældende sektor, men en væsentlig styrkelse af den eksisterende markedsleder, og at fusionen vil eliminere en direkte konkurrent.

- For det andet vil den nye enhed på de relevante franske markeder komme til at råde over et uovertruffet produktudvalg. I 33.-35. betragtning gør Kommissionen særlig opmærksom på, at fusionen ikke vil gøre det muligt for den nye enhed at supplere sit produktudvalg, men at blive førende på markederne for samtlige produkter i enhedens nuværende sortiment, således at enheden kommer til at stå stærkere i forhandlingerne med detailhandlerne.

- For det tredje vil den nye enheds varemærkeportefølje være større end alle konkurrenternes på de relevante markeder i Frankrig. I 36.-38. betragtning peger Kommissionen bl.a. på, at fusionsparterne er indehavere af syv varemærker, hvoraf to, nemlig SEB og Calor, især sælges i Frankrig.

- Endelig, for det fjerde, er den nuværende og potentielle konkurrence i Frankrig utilstrækkelig. I 39.-41. betragtning fastslår Kommissionen i det væsentlige, at hindringerne for markedsadgangen vil blive væsentligt større som følge af den nye enheds størrelse på samtlige relevante markeder i Frankrig, samt som følge af den nye enheds produktudvalg og varemærkeportefølje.

³³⁰ Det må fastslås, og dette bestrides i øvrigt ikke af nogen af parterne, at disse forhold viser, at fusionen truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling på de relevante franske markeder som omhandlet i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89. Det er således med rette, at Kommissionen i henvisningsbeslutningen har konkluderet, at der eksisterer en sådan trussel. Derfor må den første betingelse for henvisning, jf. artikel 9, stk. 2, litra a), anses for at være opfyldt.

³³¹ Herefter skal det undersøges, om også den anden betingelse, nemlig at der skal foreligge et særskilt marked, er opfyldt.

- 332 I henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, i forordning nr. 4064/89 afgør Kommissionen, om der foreligger et særskilt marked, »under hensyn til markedet for de pågældende varer eller tjenester og til det geografiske referencemarked, jf. stk. 7« (citeret ovenfor i præmis 10).
- 333 Sammenholdes artikel 9, stk. 3, første afsnit, med artikel 9, stk. 7, i forordning nr. 4064/89, fremgår det, at Kommissionen ved afgørelsen af, om en medlemsstat udgør et særskilt marked i henhold til samme forordnings artikel 9, stk. 2, skal tage hensyn til kriterierne i forordningens artikel 9, stk. 7, som bl.a. vedrører de pågældende varers eller tjenesters beskaffenhed og karakteristika, hindringer for adgang, forbrugernes præferencer såvel som væsentlige forskelle i virksomheder-nes markedsandele eller væsentlige prisforskelle mellem områderne.
- 334 I den foreliggende sag er det, således som det allerede blev fastslået ved behandlingen af påstanden om annullation af godkendelsesbeslutningen, ubestridt, at de pågældende produkter hører til særskilte nationale markeder.
- 335 Kommissionen har således i 22. betragtning til henvisningsbeslutningen anført, at den er nået frem til den konklusion, at der foreligger særskilte nationale markeder, bl.a. under hensyntagen til, »i) at markedsandelens størrelse varierer, både fra medlemsstat til medlemsstat og fra produktkategori til produktkategori, ii) at varemærkernes indtrængen på markederne er meget forskellig fra marked til marked, iii) at prisniveauerne varierer meget, afhængigt af, hvilke nationale markeder der er tale om, og desuden følger forskellige tendenser, iv) at forretnings- og markedsføringspolitikken fastlægges på nationalt plan for at tage hensyn til forbrugernes karakteristika og præferencer, som varierer fra medlemsstat til medlemsstat, v) at de logistiske strukturer er nationale, vi) at distributionsstrukturerne er nationale, og at de forskellige distributionskanaler

(supermarkeder, specialiserede kæder, stormagasiner mv.) har meget forskellig vægt i de forskellige medlemsstater, og vii) at kunde/leverandørtilknytningen især er nationalt forankret, selv når der er tale om store internationale supermarkedskoncerner«.

336 Det må fastslås, at det ud fra disse kriterier kan konstateres, at konkurrencevilkårene på de relevante markeder i de enkelte medlemsstater, herunder Frankrig, er »mærkbart forskellige« fra vilkårene på de relevante markeder i de øvrige medlemsstater, jf. artikel 9, stk. 7, i forordning nr. 4064/89.

337 Hvad angår de relevante franske markeder fremgår det i øvrigt af 20. betragtning til henvisningsbeslutningen, at der på disse markeder ifølge de franske myndigheder gør sig særlige konkurrencevilkår gældende, hvilket skyldes »i) den nye enheds meget store markedsandele i Frankrig og mindre markedsandele i de øvrige lande, selv om importens omfang og de lave transportomkostninger burde have udlignet disse forskelle, ii) den nye enheds mærkeportefølje, der er større end alle andres, og som skaber særlige hindringer for adgangen til det franske marked, og iii) den særlige distributionsstruktur, der er præget af mange supermarkeder i Frankrig i modsætning til i de øvrige lande, samt leveringsaftaler, der fortsat indgås på nationalt plan«.

338 På denne baggrund kan sagsøgeren ikke hævde, at de relevante markeder i Frankrig ikke adskiller sig strukturelt fra markederne i de øvrige medlemsstater. Den omstændighed, at den nye enhed vil få en større markedsandel i Frankrig end i de øvrige medlemsstater, at der er væsentlige hindringer for markedsadgangen, og at detailhandelen med de pågældende produkter især sker igennem supermarkederne, giver nemlig de relevante franske markeder en konkurrencemæssig struktur, der adskiller sig fra strukturen i de øvrige medlemsstater.

339 Sagsøgeren har i øvrigt udtrykkeligt erkendt, at de relevante markeder i Frankrig adskiller sig fra markederne i de øvrige medlemsstater derved, at de giver anledning til »den alvorligste« tvivl på konkurrenceområdet. I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, kan en sådan forskel, der ikke vedrører konkurrencens karakter, men derimod dens intensitet, individualisere en medlemsstat som omhandlet i artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 4064/89. Blandt kriterierne i artikel 9, stk. 7, hvortil der henvises i artikel 9, stk. 3, første afsnit, nævnes udtrykkeligt »væsentlige forskelle i virksomhedernes markedsandele mellem det pågældende område og de tilstødende områder«.

340 Af samtlige disse årsager må det derfor fastslås, at de relevante franske markeder er særskilte markeder i den betydning, hvori udtrykket anvendes i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89. Da den anden betingelse for henvisning i den nævnte bestemmelse dermed er opfyldt, er det med rette, at Kommissionen har fundet, at den pågældende fusion kan gøres til genstand for en henvisning i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit.

341 Det skal dog, for det andet, tillige undersøges, om Kommissionen ved faktisk at henvise undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante franske markeder til de franske konkurrencemyndigheder har anvendt denne bestemmelse korrekt. Som De'Longhi nemlig med rette har anført, er Kommissionen i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, hvis den finder, at henvisningsbetingelserne er opfyldt, ikke forpligtet til at henvise behandlingen af fusionen til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, men kan også vælge selv at behandle sagen.

342 Det fremgår klart af artikel 9, stk. 3, første afsnit, at Kommissionen råder over et vidt skøn, når den skal foretage dette valg. Men som Kommissionen selv har anerkendt i svarskriftet, er denne skønsmagt ikke ubegrænset. I artikel 9, stk. 3, første afsnit, litra a), hedder det nemlig, at Kommissionen kan beslutte selv at behandle sagen »med henblik på at bevare eller genoprette den effektive

konkurrence på det pågældende marked«. Af artikel 9, stk. 8, fremgår det i øvrigt, at den pågældende medlemsstat »kun [kan] træffe de foranstaltninger, der er strengt nødvendige for at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på det pågældende marked«.

343 Det kan af disse bestemmelser udledes, at selv om artikel 9, stk. 3, første afsnit, i forordning nr. 4064/89 tillægger Kommissionen et vidt skøn, når den skal afgøre, om en fusionssag skal henvises eller ej, kan Kommissionen ikke beslutte at henvise sagen, såfremt det på tidspunktet for behandlingen af henvisningsanmodningen fra den pågældende medlemsstat på grundlag af en række præcise og samstemmende indicier står klart, at henvisningen ikke vil føre til bevarelse eller genoprettelse af en effektiv konkurrence på de pågældende markeder.

344 Den kontrol, Fællesskabets retsinstanser udøver med henblik på at fastslå, om Kommissionen har udøvet sit skøn med hensyn til, om en fusionssag skal henvises eller ej, korrekt, må således anses for en begrænset kontrol, der i henhold til artikel 9, stk. 3 og 8, i forordning nr. 4064/89 skal begrænses til en undersøgelse af, om Kommissionen uden at begå en åbenbar skønsfejl kan nå til den konklusion, at henvisningen til de nationale konkurrencemyndigheder gør det muligt at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på det pågældende marked, således at det ikke er nødvendigt, at Kommissionen behandler sagen selv.

345 I den foreliggende sag må det fastslås, at i modsætning til Kommissionen, som først godkendte fusionen, efter at der var afgivet tilsagn vedrørende Moulinex-mærket, godkendte de franske konkurrencemyndigheder under henvisning til reglerne for »nødlidende selskaber« ved beslutning af 8. juli 2002 den nævnte fusion for så vidt angår dens virkninger for de relevante franske markeder uden at kræve nogen tilsagn fra fusionsparternes side.

346 En retsakts lovlighed skal dog vurderes på tidspunktet for dens vedtagelse. I den foreliggende sag er det således ikke nødvendigt at tage stilling til foreneligheden af de franske konkurrencemyndigheders beslutning med Kommissionens godkendelsesbeslutning, hvis 41. betragtning udtrykkeligt forkaster anvendelsen af reglerne for »nødlidende selskaber«, når det skal undersøges, om Kommissionen har anvendt sin skønsmagt i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, i forordning nr. 4064/89 korrekt. Det skal nemlig udelukkende afgøres, om Kommissionen på tidspunktet for vedtagelsen af henvisningsbeslutningen havde grundlag for at skønne, at henvisningen ville gøre det muligt at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på de pågældende markeder.

347 Det skal her bemærkes, at den pågældende medlemsstat har en særlig lovgivning om fusionskontrol samt specialiserede organer, der sikrer lovgivningens gennemførelse under de nationale retters kontrol. Dette er ikke bestridt af sagsøgeren. I øvrigt har de franske myndigheder i deres anmodning om henvisning meget nøje påvist de konkurrenceproblemer, som fusionen giver anledning til på de relevante markeder i Frankrig.

348 Det må under disse omstændigheder antages, at Kommissionen med rimelighed har kunnet formode, at de franske konkurrencemyndigheder i den beslutning, de skulle træffe efter henvisningen, ville vedtage foranstaltninger, der gør det muligt at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på de pågældende markeder. Dette gælder så meget desto mere som henvisningen til de franske konkurrencemyndigheder, eftersom de pågældende produkter hører til særskilte nationale markeder ikke, som anført af sagsøgeren, gør indgreb i godkendelsesbeslutningen og de af Kommissionen accepterede tilsagn.

349 Denne konklusion ændres ikke af, at henvisningen til de franske konkurrencemyndigheder, som nævnt af sagsøgeren og under retsmødet af De'Longhi, har medført en opsplitning af undersøgelsen af fusionen, der således kan være til hinder for en sammenhængende vurdering af fusionen.

350 En sådan opsplitning er bestemt ikke ønskværdig i betragtning af det »one-stop-shop«-princip, der ligger til grund for forordning nr. 4064/89, og hvorefter Kommissionen har enekompetence til at behandle fusioner af fællesskabsdimension. Det kan nemlig ikke nægtes, at dette princip helt vil kunne tømmes for indhold, hvis behandlingen af fusioner af fællesskabsdimension, der vedrører produkter tilhørende særskilte nationale markeder, systematisk henvises til nationale myndigheder. Kommissionen har i svarskriftet selv anført, at i et tilfælde som det foreliggende, hvor hver enkelt medlemsstat udgør et særskilt nationalt marked, kunne Kommissionen blive tvunget til at henvise behandlingen af en fusion til samtlige medlemsstater, der anmoder herom.

351 Ved vedtagelsen af forordning nr. 4064/89 fremhævede Rådet og Kommissionen i henhold til den erklæring, der er citeret i præmis 311, at »anvendelse af artikel 9 skal begrænses til de tilfælde, hvor den pågældende medlemsstats konkurrencehensyn ikke kan tilgodeses tilstrækkeligt på anden måde«.

352 I modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet i den foreliggende sag, er disse erklæringer fortsat relevante, også efter at forordning nr. 4064/89 er blevet ændret ved forordning nr. 1310/97. De ved forordning nr. 1310/97 gennemførte ændringer vedrører nemlig stort set ikke henvisningsbetingelserne i artikel 9, stk. 2, litra a), som i det væsentlige har været uændrede siden vedtagelsen af forordning nr. 4064/89, men derimod de henvisningsbetingelser, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, litra b), som ikke har relevans for den foreliggende sag. Således har Kommissionen i den grønnebog, der blev offentliggjort før vedtagelsen af forordning nr. 1310/97 (Kommissionens grønnebog om revision af fusionsforordningen, KOM(96) 19 endelig udg. af 31.1.1996), erindret om formålet med henvisningsproceduren:

»94 [Den] mener, at eventuelle ændringer i artikel 9 bør begrænses, især hvis tærsklerne ikke bliver sænket, for ellers risikerer man at forrykke den hårfine balance, der er skabt af de nuværende henvisningsbestemmelser, eller at miste fordelene ved »one-stop shop«-princippet. En for hyppig

brug af artikel 9 kunne formindske retssikkerheden for virksomhederne og forudsætter nok en harmonisering af de vigtigste bestemmelser i de nationale fusionsordninger.«

353 Rådet har ligeledes i 10. betragtning til forordning nr. 1310/97 anført, at »[reglerne for henvisning af fusioner] blev indført for at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af medlemsstaternes interesser på konkurrenceområdet og samtidig tilgodese behovet for retssikkerhed og princippet om kun én kontrolinstans«.

354 Disse erklæringer viser tydeligt, at Rådet og Kommissionen ønskede de betingelser for henvisning, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, litra a) og b), i forordning nr. 4064/89, fortolket indskrænkende, således at der kun i undtagelsestilfælde sker henvisning af fusioner af fællesskabsdimension til de nationale myndigheder.

355 Selv om artikel 9, stk. 2 og 7, i forordning nr. 4064/89 som anført ovenfor giver Kommissionen mulighed for at henvise behandlingen af en fusion til de nationale myndigheder, når der er tale om særskilte nationale markeder, må det dog fastslås, at henvisningsproceduren, således som den aktuelt er fastlagt i forordning nr. 4064/89, indebærer en risiko for, at fusioner af fællesskabsdimension i en lang række tilfælde bliver gjort til genstand for en fragmenteret behandling, der er i strid med »one-stop-shop«-princippet.

356 Men i modsætning til, hvad De'Longhi har gjort gældende, tilkommer det ikke Retten, heller ikke som led i kontrollen med Kommissionens udøvelse af den skønsbeføjelse, der tillægges den ved artikel 9, stk. 3, første afsnit, i forordning

nr. 4064/89, at sætte sig i lovgivers sted med henblik på at afhjælpe eventuelle mangler ved den henvisningsmekanisme, der er indført ved nævnte forordnings artikel 9.

357 Ligeledes bemærkes, at sagsøgerens påstand om, at Kommissionen i den foreliggende sag ikke har fulgt sin tidligere praksis på dette område, hvilket Kommissionen i øvrigt udtrykkeligt har erkendt i sine svar på Rettens skriftlige spørgsmål, er irrelevant, idet den fremgangsmåde, Kommissionen har fulgt i henvisningsbeslutningen i den foreliggende sag, opfylder bestemmelserne i artikel 9 i forordning nr. 4064/89, særlig stk. 2, litra a) og b), og stk. 3, første afsnit. For så vidt angår det argument, at Kommissionen ved behandlingen af fusionen mellem Carnival og P&O nægtede at imødekomme Det Forenede Kongeriges anmodning om henvisning med den begrundelse, at det er bedre »ikke at opsplitte sagen og foretage parallelle undersøgelser i Europa«, bemærkes, at dette må forkastes som irrelevant, idet de relevante markeder i den nævnte sag afviger fra de markeder, der er tale om i den foreliggende sag.

358 Det fremgår således af det ovenfor anførte, dels at de betingelser for henvisning, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89, er opfyldt i den foreliggende sag, dels at Kommissionen ved henvisningen af undersøgelsen af fusionens virkninger for de relevante markeder i Frankrig til de franske konkurrencemyndigheder har anvendt nævnte forordnings artikel 9, stk. 3, første afsnit, korrekt.

359 De to første anbringender bør følgelig forkastes i deres helhed.

b) Det tredje anbringende om tilsidesættelse af artikel 6, stk. 1, litra c), og artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 4064/89, for så vidt som henvisningsbeslutningen gør indgreb i godkendelsesbeslutningen

Parternes argumenter

- 360 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi gjort gældende, at henvisningsbeslutningen fratager Kommissionen enhver mulighed for at gribe ind, hvis de franske myndigheder accepterer tilsagn — eller endog betingelsesløst godkender fusionen — som ophæver virkningerne af de af Kommissionen accepterede tilsagn og/eller ikke fuldstændigt fjerner de alvorlige konkurrenceproblemer i Frankrig.
- 361 I betragtning af SEB/Moulinex' meget høje markedsandele og solide markedsportefølje i Frankrig er sagsøgeren af den opfattelse, at det eneste egnede tilsagn er et tilsagn, der forpligter SEB til at overdrage Moulinex-mærket til en konkurrent til brug på det franske marked. Ethvert andet og mindre omfattende tilsagn vil ifølge sagsøgeren føre til ophævelse af tilsagnene for så vidt angår de ni øvrige medlemsstater og vil ikke afhjælpe de alvorlige konkurrencemæssige problemer, som SEB/Moulinex-fusionen giver anledning til på det franske marked.
- 362 Sagsøgeren finder især ikke, at et tilsagn svarende til de tilsagn, Kommissionen har accepteret for andre nationale markeder, vil være en tilstrækkelig og hensigtsmæssig løsning, idet en periode på fem plus tre år, selv hvis SEB var i stand til at finde en levedygtig konkurrent, der ønsker at få meddelt licens til Moulinex-mærket i en begrænset periode, ikke vil være tilstrækkelig til at sikre, at forbrugernes loyalitet flytter sig fra det velkendte mærke Moulinex til konkurrentens mærke.

363 Endelig har sagsøgeren anført, at Kommissionen ved at acceptere muligheden for at genforhandle tilsagnene efter sagsbehandlingen i Frankrig ikke blot har overført det primære ansvar for sagen over til disse myndigheder, men også har skabt en alvorlig risiko for, at den endelige løsning, der vælges af den franske minister, efterfølgende vil berøre de tilsagn, SEB allerede har afgivet for så vidt angår de øvrige medlemsstater. Skulle de franske myndigheder kræve løsninger, der er mere vidtrækkende end de løsninger, Kommissionen har accepteret for de øvrige medlemsstater, kan SEB kræve genforhandling af disse tilsagn med den begrundelse, at de er uforenelige eller uforholdsmæssige.

364 De'Longhi har under retsmødet fremhævet, at da henvisningsproceduren i henhold til artikel 9 i forordning nr. 4064/89 er en undtagelse fra princippet om Kommissionens enekompetence med hensyn til behandling af fusioner af fællesskabsdimension, påhviler det Kommissionen at anvende denne procedure med forsigtighed og stringens. De'Longhi finder således for det første, at Kommissionen burde have hørt den nationale myndighed på forhånd. For det andet burde Kommissionen have indledt fase II for så vidt angår de aspekter af fusionen, der ikke er blevet henvist, for at bevare muligheden for et samarbejde med de franske konkurrencemyndigheder. For det tredje finder De'Longhi endelig, at for så vidt som artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89 kun giver mulighed for henvisning, såfremt fusionen truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling, har Kommissionen ved at vedtage henvisningsbeslutningen med hjemmel i denne bestemmelse nødvendigvis udelukket muligheden for, at de franske konkurrencemyndigheder godkender fusionen på grundlag af reglerne for »nødlidende selskaber«, idet disse tager sigte på en situation, hvor en fusion ikke er årsag til truslen om, at der skabes eller styrkes en dominerende stilling (Domstolens dom af 31.3.1998, forenede sager C-68/94 og C-30/95, Frankrig m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1375, præmis 110).

365 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 366 Indledningsvis skal det bemærkes, at for så vidt som sagsøgeren ved dette anbringende lægger Kommissionen til last, at denne i henhold til de tilsagn, der er accepteret i godkendelsesbeslutningen, har givet mulighed for at genforhandle tilsagnene efter de franske konkurrencemyndigheders sagsbehandling, er dette klagepunkt allerede blevet forkastet under behandlingen af påstanden om annullation af godkendelsesbeslutningen.
- 367 Sagsøgeren har dog ved dette anbringende ligeledes gjort gældende, at den delvise henvisning af fusionen til de franske konkurrencemyndigheder kan føre til uforenelige beslutninger, uden at Kommissionen har mulighed for at gribe ind.
- 368 Som det blev fastslået under behandlingen af Kommissionens formalitetsindsigelse, har Kommissionen ved at henvise behandlingen af visse aspekter af den pågældende fusion til de franske konkurrencemyndigheder med hjemmel i artikel 9, stk. 2, litra a), og artikel 9, stk. 3, første afsnit, i forordning nr. 4064/89, afsluttet proceduren i henhold til forordning nr. 4064/89 og overladt det til de franske konkurrencemyndigheder at behandle disse aspekter på grundlag af deres egen konkurrencelovgivning.
- 369 I henhold til artikel 9 i forordning nr. 4064/89 skal de franske konkurrencemyndigheder under udøvelsen af deres beføjelser dels i henhold til artikel 9, stk. 6, tage stilling til sagen senest fire måneder efter Kommissionens henvisning, dels i henhold til artikel 9, stk. 8, kun træffe »de foranstaltninger, der er strengt nødvendige for at bevare eller genoprette en effektiv konkurrence på det pågældende marked«.

- 370 Retten bemærker, at medlemsstaterne i henhold til artikel 10 EF skal træffe alle foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af traktaten, eller af retsakter udstedt af Fællesskabets institutioner, og afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der er egnede til at bringe virkeliggørelsen af traktatens målsætning i fare.
- 371 Når blot de franske konkurrencemyndigheder overholder disse bestemmelser, kan de frit tage stilling til realiteten i den henviste fusionssag efter selv at have foretaget en undersøgelse af sagen på grundlag af den nationale konkurrence-lovgivning.
- 372 I modsætning til hvad De'Longhi har hævdet, var Kommissionen således på ingen måde forpligtet til først at høre de franske konkurrencemyndigheder med henblik på at undgå vedtagelsen af uforenelige beslutninger. Da Kommissionen ved at vedtage henvisningsbeslutningen har afsluttet proceduren i henhold til forordning nr. 4064/89 hvad angår de aspekter af fusionen, der er genstand for henvisningen, og overdraget enekompetencen til at behandle disse aspekter til de franske konkurrencemyndigheder, som behandler sagen i henhold til deres egen lovgivning, har Kommissionen nemlig fraskrevet sig enhver kompetence til at behandle de nævnte aspekter. Kommissionen har således ikke mulighed for at gribe ind i de franske konkurrencemyndigheders beslutningsproces.
- 373 Det bemærkes også, i modsætning til hvad De'Longhi har hævdet, at Kommissionen heller ikke er forpligtet til at indlede fase II hvad angår de aspekter af fusionen, der ikke er blevet henvist, blot for at bevare muligheden for et samarbejde med de franske konkurrencemyndigheder. Såfremt Kommissionen fastslår, at de tilsagn, de anmeldende parter har afgivet i fase I, er tilstrækkelige til at fjerne enhver alvorlig tvivl med hensyn til fusionens forenelighed med fællesmarkedet, kan Kommissionen nemlig i henhold til artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 4064/89 godkende fusionen i slutningen af fase I uden at indlede fase II. Under alle omstændigheder vil Kommissionen, selv om den beslutter at indlede fase II hvad angår de aspekter af fusionen, der ikke er blevet henvist, som nævnt ovenfor være helt uden kompetence til at behandle de aspekter, der er

henvist til de nationale myndigheder, idet Kommissionen ved at vedtage henvisningsbeslutningen har overdraget kompetencen til at behandle disse aspekter til de franske konkurrencemyndigheder.

374 Endelig bemærkes, at De'Longhi ikke har ret i, at henvisningsbeslutningen, fordi den har hjemmel i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89, forhindrer de franske konkurrencemyndigheder i at godkende fusionen på grundlag af reglerne for »nødlidende selskaber«.

375 Ganske vist skal Kommissionen for at kunne foretage en henvisning med hjemmel i artikel 9, stk. 2, litra a), fastslå, at den pågældende fusion truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling. Men de franske konkurrencemyndigheder må nødvendigvis, da de har godkendt fusionen på grundlag af reglerne for »nødlidende selskaber«, i overensstemmelse med Domstolens retspraksis (dommen i sagen Frankrig m.fl. mod Kommissionen, præmis 110) have fundet, at fusionen med hensyn til dens virkninger for de relevante markeder i Frankrig ikke er årsag til truslen om at skabe eller styrke den dominerende stilling.

376 Som nævnt under behandlingen af Kommissionens formalitetsindsigelse har henvisningsbeslutningen imidlertid ikke til formål at tage stilling til realiteten i fusionssagen, men at henvise behandlingen af fusionens forenelighed med fællesmarkedet til de nationale myndigheder, der har anmodet om at få sagen henvist, således at disse i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, litra b), kan tage stilling hertil på grundlag af deres egen nationale lovgivning. Ved at vedtage denne henvisningsbeslutning har Kommissionen således afsluttet proceduren i henhold til forordning nr. 4064/89 hvad angår de aspekter af fusionen, der er blevet henvist, og har overdraget enekompetencen til at behandle disse aspekter til de franske konkurrencemyndigheder.

377 Når Kommissionen gennemgår de henvisningsbetingelser, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, litra a), kan den således ikke uden at tømme artikel 9, stk. 3, første afsnit,

litra b), for indhold behandle spørgsmålet om fusionens forenelighed med fællesmarkedet på en sådan måde, at de pågældende nationale myndigheder bindes med hensyn til realiteten, men må nøjes med at tage stilling til, om de oplysninger, den råder over på tidspunktet for vurderingen af henvisningsanmodningens berettigelse, umiddelbart tyder på, at den fusion, der er genstand for henvisningsanmodningen, truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling på de relevante markeder.

378 I den foreliggende sag har hverken sagsøgeren eller De'Longhi bestridt, at fusionen truer med at skabe en dominerende stilling på de relevante markeder i Frankrig. De franske myndigheder har desuden som begrundelse for deres anmodning udførligt forklaret, hvorfor fusionen truer med at skabe eller styrke en dominerende stilling på disse markeder.

379 Under disse omstændigheder kan det som fastslået under behandlingen af de to første anbringender således ikke lægges Kommissionen til last, at denne efter en foreløbig undersøgelse foretaget på grundlag af de oplysninger, den rådede over på tidspunktet for vurderingen af henvisningsanmodningens berettigelse, har konkluderet, at der forelå en sådan trussel (41. betragtning til henvisningsbeslutningen). I denne forbindelse er det uden betydning, at de franske konkurrencemyndigheder senere efter en grundig behandling på grundlag af national lovgivning er nået frem til den konklusion, at fusionen ikke er årsag til denne trussel, idet de franske myndigheders behandling og Kommissionens behandling tjener to forskellige formål.

380 Det er korrekt, at det i betragtning af de faktiske omstændigheder i den foreliggende sag, især indholdet af de franske konkurrencemyndigheders beslutning af 8. juli 2002, for at undgå uforenelige beslutninger eventuelt ville være hensigtsmæssigt, at forordning nr. 4064/89 pålagde de medlemsstater, der har anmodet om og opnået en henvisning, strengere forpligtelser. Som fastslået under behandlingen af de to første anbringender, tilkommer det dog ikke Retten at sætte sig i lovgivers sted med henblik på at afhjælpe eventuelle mangler ved den henvisningsmekanisme, der er indført ved nævnte forordnings artikel 9.

- 381 Retten kan derfor på nuværende tidspunkt blot fastslå, at det henvisningssystem, der er indført ved artikel 9 i forordning nr. 4064/89, i tilfælde af en delvis henvisning til de nationale myndigheder indebærer en risiko for, at de nationale myndigheders beslutning vil være i strid med eller endog uforenelig med Kommissionens beslutning.
- 382 Under disse omstændigheder kan det således ikke lægges Kommissionen til last, at denne ikke har været i stand til at gribe ind i de nationale myndigheders beslutningsproces.
- 383 Skulle den pågældende medlemsstat tilsidesætte sine forpligtelser i henhold til artikel 10 EF samt artikel 9, stk. 6 og 8, i forordning nr. 4064/89, kan Kommissionen i givet fald ikke gøre mere end at beslutte at indbringe sagen for Fællesskabets retsinstanser i henhold til artikel 226 EF. Borgerne har mulighed for at anfægte den beslutning, de nationale myndigheder træffer efter henvisningen, ved at bruge de interne retsmidler, der er fastsat i den nationale lovgivning.
- 384 Det fremgår af det ovenfor anførte, at det tredje anbringende skal forkastes.

c) Det fjerde anbringende om tilsidesættelse af artikel 253 EF, subsidiært princippet om forsvarlig forvaltning

Parternes argumenter

- 385 Sagsøgeren har med støtte fra De'Longhi hævdet, at Kommissionen ved ikke at begrunde sin beslutning om at godkende henvisningen til de franske myndigheder har tilsidesat artikel 253 EF, subsidiært princippet om god forvaltningssskik.

- 386 Da praksis med ikke at offentliggøre beslutninger truffet i henhold til artikel 9, stk. 3 og 4, i forordning nr. 4064/89 alvorligt skader den mulighed, de interesserede parter (både de anmeldende parter og deres konkurrenter) har for at påberåbe sig en passende retslig beskyttelse mod sådanne beslutninger, burde Kommissionen efter sagsøgerens opfattelse have kompenseret i hvert fald delvis for denne manglende gennemsigtighed ved i beslutningen om godkendelse af den del af fusionen, der ikke er blevet henvist, og i pressemeddelelsen vedrørende henvisningsbeslutningen at begrunde beslutningen.
- 387 Sagsøgeren har anført, at den manglende begrundelse for henvisningen i den foreliggende sag er en afvigelse fra Kommissionens normale praksis (jf. pressemeddelelserne vedrørende de delvise henvisninger i sag COMP/M.2389 — Shell/DEA, sag COMP/M.2533 — BP/E.ON, henholdsvis IP/01/1222 og IP/01/1247, og i sag COMP/M.2706 — Carnival Corporation/P&O Princess, IP/02/552).
- 388 Kommissionen har med støtte fra Den Franske Republik og SEB gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes.

Rettens bemærkninger

- 389 Ifølge retspraksis har pligten til at begrunde en individuel beslutning til formål at give den berørte part de oplysninger, ved hjælp af hvilke det kan fastslås, om der er grundlag for beslutningen, eller om der foreligger en sådan fejl, at den kan anfægtes, og at gøre det muligt for Fællesskabets retsinstanser at efterprøve beslutningens lovlighed. Omfanget af begrundelsespligten afhænger af arten af

den pågældende retsakt og den sammenhæng, hvori den er vedtaget (jf. bl.a. Rettens dom af 11.12.1996, sag T-49/95, Van Megen Sports mod Kommissionen, Sml. II, s. 1799, præmis 51).

390 Ifølge stævningen ønsker sagsøgeren i det væsentlige, at Retten skal fastslå, at henvisningen ikke er tilstrækkeligt retligt begrundet i godkendelsesbeslutningen.

391 Da begrundelsen for en retsakt afhænger af retsaktens karakter, må det, for så vidt som godkendelsesbeslutningen ikke har til formål at henvise behandlingen af fusionssagen til de nationale myndigheder i henhold til artikel 9 i forordning nr. 4064/89, fastslås, at artikel 253 EF ikke indebærer, at Kommissionen i godkendelsesbeslutningen skal begrunde henvisningsbeslutningen. Dette gælder så meget mere, som intet forhindrer sagsøgeren i at anmode Kommissionen om en ikke-fortrolig udgave af henvisningsbeslutningen med henblik på at kunne anlægge denne sag, selv om artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 4064/89 ganske vist ikke foreskriver, at henvisningsbeslutninger skal bekendtgøres over for tredjeparter. Under retsmødet har sagsøgeren i øvrigt uden at blive modsagt af Kommissionen på dette punkt henvist til en skrivelse, der dokumenterer, at sagsøgeren har fremsat en sådan anmodning.

392 Hvad angår den påståede manglende begrundelse for henvisningen i pressemeddelelsen om den pågældende fusion skal det blot fastslås, at dette er uden betydning, da sagsøgeren ikke har hævdet, at henvisningsbeslutningen var gengivet i pressemeddelelsen. Når pressemeddelelsen om den pågældende fusion ikke gengiver ordlyden af en beslutning, der kan gøres til genstand for en annullationssag i henhold til artikel 230 EF, kan der nemlig ikke indgives klage over, at pressemeddelelsen ikke begrunder den anfægtede retsakt.

393 Det skal således undersøges, om henvisningsbeslutningen, således som den er fremlagt af Kommissionen efter anmodning fra Retten, er tilstrækkelig begrundet. Under retsmødet har sagsøgeren i øvrigt oplyst, at det er på denne måde, selskabets anbringende skal opfattes, henset til den beslutning, der er fremlagt som led i sagens tilrettelæggelse.

394 I denne forbindelse skal det bemærkes, at henvisningsbeslutningen er vedtaget med hjemmel i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89. Under behandlingen af de to første anbringender er det allerede fastslået, at to betingelser skal være opfyldt, før en fusion kan henvises til de nationale myndigheder i henhold til denne bestemmelse. For det første skal fusionen true med at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i den pågældende medlemsstat, og for det andet skal dette marked på enhver måde fremstå som et særskilt marked.

395 For at opfylde den i artikel 253 EF fastsatte begrundelsespligt skal en henvisningsbeslutning, der er vedtaget med hjemmel i artikel 9, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4064/89, således indeholde en tilstrækkelig og relevant angivelse af de forhold, der er indgået i vurderingen af, dels om der foreligger en trussel om at skabe eller styrke en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på et marked i denne medlemsstat, dels om der foreligger et særskilt marked.

396 Hvad angår den første betingelse fastslår Retten, at henvisningsbeslutningen i 27.-41. betragtning klart angiver grundene til, at Kommissionen umiddelbart finder, at den pågældende transaktion truer med at skabe en dominerende stilling, hvorved den faktiske konkurrence vil blive betydeligt hæmmet på markedet for små elektriske husholdningsapparater i Frankrig. Grundene er dels, at den nye enhed vil blive absolut førende på de relevante franske markeder med hensyn til

størrelse (29.-32. betragtning), produktudvalg (33.-35. betragtning) og varemærkeportefølje (36.-38. betragtning), dels at den nuværende og potentielle konkurrence på de relevante markeder i Frankrig er utilstrækkelig (39.-41. betragtning).

397 Med hensyn til den anden betingelse fastslår Retten ligeledes, at henvisningsbeslutningen i 22. betragtning klart angiver grundene til, at Kommissionen anser de relevante franske markeder for at være særskilte nationale markeder. I 22. betragtning fastslår Kommissionen nemlig, at »en stor del af parternes kunder og konkurrenter klart har anført, at der findes nationale markeder for små elektriske husholdningsapparater, bl.a. under hensyntagen til, i) at markedsandelens størrelse varierer, både fra medlemsstat til medlemsstat og fra produktkategori til produktkategori, ii) at varemærkernes indtrængen på markederne er meget forskellig fra marked til marked, iii) at prisniveauerne varierer meget, afhængigt af, hvilke nationale markeder der er tale om, og desuden følger forskellige tendenser, iv) at forretnings- og markedsføringspolitikken fastlægges på nationalt plan for at tage hensyn til forbrugernes karakteristika og præferencer, som varierer fra medlemsstat til medlemsstat, v) at de logistiske strukturer er nationale, vi) at distributionsstrukturerne er nationale, og at de forskellige distributionskanaler (supermarkeder, specialiserede kæder, stormagasiner mv.) har meget forskellig vægt i de forskellige medlemsstater, og vii) at kunde/leverandørtilknytningen især er nationalt forankret, selv når der er tale om store internationale supermarkedskoncerner«.

398 Under disse omstændigheder må det konkluderes, at henvisningsbeslutningen er tilstrækkelig begrundet.

399 Hvad angår påstanden om tilsidesættelse af princippet om god forvaltningskik er det, såfremt hensigten er at klage over, at beslutningen ikke er tilstrækkelig begrundet, allerede fastslået ovenfor, at henvisningsbeslutningen er tilstrækkelig begrundet. Såfremt sagsøgerens hensigt er at fremføre et selvstændigt anbringende vedrørende realiteten, skal blot bemærkes, at dette anbringende ikke er underbygget i stævningen og derfor må forkastes.

400 Det fjerde anbringende skal derfor forkastes.

401 Det fremgår af det ovenfor anførte, at påstanden om annullation af henvisnings-
beslutningen skal forkastes i sin helhed.

Sagens omkostninger

402 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part
at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren
har tabt sagen, skal selskabet bære sine egne omkostninger og herudover betale
Kommissionens og intervenienten SEB's omkostninger i overensstemmelse med
disses påstande herom.

403 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4, tredje afsnit, bærer De'Longhi,
der er indtrådt i sagen, sine egne omkostninger.

404 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit, bærer medlems-
stater, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Det følger heraf, at Den
Franske Republik bærer sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Tredje Afdeling)

- 1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.
- 2) Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler de af Kommissionen og SEB afholdte omkostninger.
- 3) De'Longhi bærer sine egne omkostninger.
- 4) Den Franske Republik bærer sine egne omkostninger.

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. april 2003.

H. Jung

Justitssekretær

K. Lenaerts

Afdelingsformand